

De Pinksteractie
In de geest van een vlieger
Project Lokaal Geloven
Einde aan de katholieke presentie?
ParochieParels: het Mariaraam

In de greep van de Geest

De mei-uitgave ligt voor u. Het is een volle editie geworden. En wel zo vol dat ik een kleine ruimte overhoud voor mijn inleiding. Mei is de maand om erop uit te trekken; de omgeving waarin je leeft nader te ontdekken. Wat zie je anders dan doorgaans het geval was? Wat kan bezieling voor een plek waar je regelmatig langsgaat toch een groot verschil maken! Het is een sprankelende plek waar zo de Geest wil, kan waaien. Is dat ook niet wat Hemelvaart en Pinksteren betekenen? St. Jozef speelt een grotere rol op de Dag van Arbeid. De paus heeft 2021 uitgeroepen tot het Jozefjaar. De maand mei staat volgens de katholieke traditie bekend

als de Mariamaand. Kunnen we straks in de nazomer op bedevaart naar Kevelaer? Naar het buitenland gaan, ook al is het net over de grens gelegen, blijft onzeker. Wat wordt het nieuwe normaal? Wat we weten is dat een duurzamer leven bovenaan op de agenda's is gekomen. Terwijl we kerken sluiten, lijkt het besef echt door te dringen welke waarden fysiek contacten werkelijk hebben. We dienen moed te houden tot dat het grootste deel van de bevolking is gevaccineerd. Dan kunnen bijvoorbeeld de Ludgerdag en Ludgerwandelingen weer terugkomen. Dit alles gebeurt in een nieuwe setting en van samen doen met anderen. We kijken ernaar uit. *Eveline Zuurbier*

PASTORALE NOODWACHT:

T: 06-190 17 292

Eucharistische centra

Groenlo
Kerkstraat 8
7141 BA Groenlo
Lichtenvoorde
Rapenburgsestraat 21
7131 CW Lichtenvoorde

Parochiesecretariaat

Francis Poelhuis,
Angela Röeling,
Marieke Kleyweg
Nieuwstad 12
7141 BD Groenlo
T: 0544-46 46 63
E: secretariaat@paulus-ludger.nl
Openingsstijden:
ma t/m do 08:30 uur t/m 15:00 uur,
vrij 08:30 uur t/m 12:30 uur.

Pastorale team

H. de Jong, pastoor
E: h.dejong@paulus-ludger.nl
T: 06 -123 79 793
C. Peters, diaken
E: c.peters@paulus-ludger.nl
T: 06 -510 36 579
C. Roetgerink, pastoraal werkster
E: c.roetgerink@paulus-ludger.nl
T: 06 -207 39 564

Parochiebestuur-DB

Pastoor H. de Jong, voorzitter
Jos Rosendaal, vice-voorzitter
E: vice-voorzitter@paulus-ludger.nl
Johannes Hoekstra, secretaris
E: secretaris@paulus-ludger.nl
Ton de Vries, penningmeester
E: penningmeester@paulus-ludger.nl
Ben Bomers, personeel en vrijwilligers
E: personeel@paulus-ludger.nl
Gerard Bartels, begraafplaatsen
E: begraafplaatsen@paulus-ludger.nl
Betsy Hummelink-Hulshof,
E: gemeenschappen@paulus-ludger.nl
Berry Brockötter, communicatie
E: communicatie@paulus-ludger.nl

Stafmedewerker bestuur

Hans de Graaf
E: bestuur@paulus-ludger.nl

Parochiële Caritas Instelling

Bank: NL32 RABO 0336 1608 36

Pastor Dave Fonds

Bank: NL70 RABO 0374 0055 75
Parochiebestuur o.v.v. Pastor Dave

MOV-werkgroep

Frans Stoltenborg

ANBI status

De parochie bezit een ANBI status. (een Algemeen Nut Beogende Instelling). De verplichte ANBI gegevens zijn centraal door het aartsbisdom verwerkt en zijn te zien op de link: anbi.rkcn.nl/publicaties/UTR33546.

Wilt u onze nieuwsbrief ontvangen?

Wij betrekken u graag bij onze parochie. Wil je onze maandelijkse update met nieuws, de column van pastores, geloofsverhalen of zoekt u meer inspiratie?

Schrijf je in voor onze digitale nieuwsbrief, de Paulus-brief. Nieuwsgierig?

Aanmelden gaat heel eenvoudig:

1. Bezoek een van onze websites:

<https://stpaulusparochie.nl> of
<https://www.sintludgeru.nl>

2. Klik op het kopje 'Media'
3. er opent zich een venster

4. klik vervolgens 'Nieuwsbrief aanmelden' aan en de pagina voor aanmelding opent zich op de website.

Volg de instructies en u ontvangt voortaan de Paulus-brief in uw mailbox.

Redactie

Eveline Zuurbier, hoofdredacteur,
E: redactie@sintludgeru.nl,
T: 06-2124 2143
Frans Stoltenborg,
Diaken Cor Peters,
Luuk Kouijzer
Romy Stapelbroek, jeugdredacteur
Albert Hulshof, corrector

Beheer website

Luuk Kouijzer,
E: webmaster@paulus-ludger.nl

Volgende nummer

Voor de uitgave van juni is de inleverdatum voor artikelen en foto's uiterlijk vrijdag 7 mei. Het juninummer is de allerlaatste uitgave onder de titel SintLudgeru.nl. Heeft u het blad niet ontvangen, een wijziging van het adres of vragen omtrent het parochieblad? Neem dan contact op met het secretariaat van uw locatie.

Omslagfoto

De kerk is uit: de laatste eucharistieviering in Bredevoort is geweest.
Foto: Eveline Zuurbier

Diaken Cor Peters

Maria, de eerste van de gelovigen

Meimaand is Mariamaand. Dit jaar zou in de meivakantie de 3-jaarlijkse aartsbisdombedevaart naar Lourdes weer plaatsvinden. Door corona is het reizen naar het buitenland en dus ook op bedevaart gaan, niet mogelijk. Hoe het in de toekomst wél kan daar ik zie ik met spanning en vooral met vertrouwen naar uit.

Maria is voor velen een belangrijke inspiratiebron voor geloven en een troost in het persoonlijk leven. Maria, een jong meisje die verloofd is met Jozef uit het huis van David, krijgt bezoek van een engel met een vreemde boodschap. "Wees niet bang Maria, God heeft je zijn gunst geschonken. Je zult zwanger worden en een zoon baren, je moet hem Jezus noemen". Het antwoord van Maria, een paar woorden, zal beslissend zijn voor eeuwen. "Mij geschiede naar uw woord".

Gods woord beheerst al vanaf het begin Gods omgaan met zijn volk. Telkens weer worden mensen opgeroepen om gehoor te geven aan dit woord. Geroepen worden we om dienstbaar te zijn aan Gods bedoelingen en zo te mee te werken aan Gods koninkrijk van liefde en vrede.

Maria's antwoord is het antwoord van het geloof. Het is een 'ja' zeggen op het woord van God, dat in haar een nieuw begin wil maken, tot redding van de wereld. Zij geeft zich helemaal over aan God. Nooit heeft geloof dieper ingegrepen in het leven van een mens dan bij Maria. Het heeft heel haar leven als vrouw bepaald. Het heeft ruimte gemaakt voor Gods werk niet alleen in haar, maar in heel de mensheid: het nieuwe begin, dat kwam met de geboorte van Jezus de verlosser en redder van de wereld. Zij is daarom de eerste en grootste van alle gelovigen. Haar nicht Elisabeth, ook vol van de heilige Geest, prijst Maria om haar geloof.

God blijft mensen roepen om zich in dienst te stellen van zijn heilswerk. Ieder heeft zijn of haar persoonlijke roeping, in het gezin, in de samenleving, in de kerk. De mens is vrij om te antwoorden op Gods roepstem en werk te maken van dienend geloof, in het groot en in het klein. Kun je van harte 'ja' zeggen op Gods uitnodiging en je overgeven aan de werking van zijn heilige Geest in je? De Pinkstergeest wordt op de vijftigste dag van Pasen over ons uitgestort. De Geest van wijs-

heid, inzicht, hulp en sterkte die ons kracht geeft om Maria te volgen in haar geloof: dat is dienstbaar zijn aan Gods bedoelingen.

Voor mij is Maria een groot voorbeeld in geloven, dienstbaar zijn, vader-zijn. Het is daarom dat ik graag plaats en bezoek waar wonderlijke dingen door Maria zijn gebeurd: Lourdes, Kevelaer, Banneux. Ik ervaar er meer dan anders hoe door Maria hemel en aarde iets dichter bij elkaar komen. Mijn gebed tot Maria brengt me dicht bij haar Zoon en God zelf. Momenten waar ik me bemoeid weet om mijn leven en (pastorale) werk 'anders' aankan. Mijn geloof wordt er door versterkt.

Maria, de eerste gelovige van het nieuwe verbond trekt met ons mee op de pelgrimstocht van ons leven. Ik wens ons toe dat we in de meimaand tijd en ruimte weten te maken voor gebed op Haar voorspraak. Dat ons leven en geloven er nieuwe richting en houvast door mag krijgen.

Diaken Cor Peters

Ludgerdag onder de blote hemel?

'In de openlucht gaat de hemel in ons open'. Een zin die vaak gepredikt is op de Ludgerdag op de dag van Hemelvaart. Het is een dag om onze verbondenheid te vieren. Mensen uit alle locaties en toevallige voorbijgangers kwamen in de pastorietaan op de Vragender bult samen en vierden de kerk.

'Ons burgerschap is in de hemel. Daardoor is een meervoudig staatsburgerschap gekweekt. Vreemdelingen zullen er niet meer zijn. Alles en iedereen is in Gods huis', heeft Ludgerkenner Heinz Georg Surmund eens over de inhoud van de dag gezegd, toen hij als priester te gast was

bij 10 jaar Ludgerdag in 2016.

Helaas kan de Ludgerdag niet doorgaan. Dat heeft meerdere redenen: op de eerste plaats is het opnieuw de coronapandemie die roet in het eten gooit van onze organisatiekracht. Als tweede is de parochiefusie tot stand is gekomen, vraagt de dag een andere gezamenlijke opzet voor wie weet een Paulus-Ludgerdag? We gaan het zien.

Ideeen zijn welkom!

Nieuws van het bestuur

Verslag vergadering van het parochiebestuur:

Pastoraal

De taakverdeling binnen het pastoraal team is ontvangen en wordt vastgesteld.

Diaken C. Peters is bezig met een vitaliseringsproject in Winterswijk.

Versterking pastoraal team: pastoraal team en bestuur hebben richting vicaris H. Pauw aangegeven meer iets te zien in een pastoraal werker dan in een projectmatige ondersteuning.

Het is de bedoeling om na de zomer een cursus voor lectoren op te starten.

Bestuur

Er wordt gewerkt aan een voorstel voor digitaal beheer van documenten.

Dit jaar een parochiedag organiseren, zoals voorheen de Ludgerdag en de Paulusdag, is door corona nog niet realistisch. Er komen wel plannen voor volgend jaar.

H. Goorhuis, vertrouwenspersoon, wil zich graag een keer voorstellen aan het nieuwe bestuur.

Personeel en Vrijwilligers

Het plan van mevr. B. Hummelink om met dhr. B. Bomers de beheercommissies van de locatie te bezoeken blijft bestaan.

Geloofsgemeenschappen

Bredevoort:

Alles overwegende inzake de voortzetting

van de geloofsgemeenschap, mede naar aanleiding van de enquête, is besloten om te stoppen met de beheercommissie en ook de geloofsgemeenschap.

Het kerkgebouw is 28 maart aan de credienst onttrokken.

Gebouwen en beheer

Eibergen: Buurman van de kerk (restaurant De Klok) zoekt een trouwlocatie.

Financiën

Het voorstel voor de parochietarieven 2021 is besproken en wordt vastgesteld. Een voorstel hoe het verwerken van de ledenadministratie en financiën te organiseren is besproken en vastgesteld.

De jaarrekening over 2020 van de voormalige St. Ludgerparochie is besproken en vastgesteld. Ziet er goed uit.

Volgende maand worden de jaarresultaten van de voormalige St. Paulusparochie besproken.

Communicatie

Het voorstel over de afstemming tussen het parochieblad, de digitale nieuwsbrief en website is besproken en vastgesteld. Daarover zal de komende maand meer gecommuniceerd worden.

Er is vraag naar een printbare nieuwsbrief i.v.m. parochianen die geen digitale mogelijk-

heden hebben. Er wordt gekeken hoe dat het beste kan.

Begraafplaatsen

Neede: de offerte om de heg, die de droogte niet heeft overleefd, te vervangen incl. een bewateringssysteem, wordt goedgekeurd.

G. Bartels heeft drie begraafplaatsen bezocht en met de werkgroepen gesproken.

Namens de parochie HH. Paulus en Ludger, Bery Brockötter, portefeuille Communicatie

Nieuw gezamenlijk parochieblad en nieuwsbrief? Nieuwe namen

Na deze mei-uitgave hebben we nog één editie van dit magazine te gaan. Dat geldt in principe ook voor de Paulusbrief. Dat was het gezamenlijke medium van de voormalige Paulusparochie. In de zomer ligt er een nieuw gezamenlijk parochieblad op de pers en zullen we ook een gezamenlijke digitale nieuwsbrief in een nieuwe opzet terugzien. Ze verschijnen in grotere oplages.

Wie helpt een naam te bedenken?

Wie helpt ons mee een passende naam te bedenken voor ons nieuwe parochieblad en nieuwsbrief van de parochie HH. Paulus en Ludger?

Een gezamenlijk parochieblad zal voor de helft van de parochie even wennen zijn. Evenzeer geldt dit ook voor de andere helft van de parochie voor de digitale nieuwsbrief. Hoe gaan we ons blad noemen? Welke titel verschijnt boven aan de nieuwsbrief?

Wij vragen uw hulp

Daarom hebben wij uw hulp nodig. Geef uw

bijdrage met bijbehorende motivatie aan ons door aan onze redactieadressen: redactie@sintludgeru.nl en/of aan nieuwsbrief@stpaulusparochie.nl.

Per telefoon mag ook: T: 0544-842248 of M: 06-21 24 21 43 (Eveline Zuurbier)

Aan het einde van elke maand hebben we redactie-overleg. Het zou ontzettend fijn zijn dat we vóór Pinksteren een aantal voorstellen

hebben waaruit we een keuze kunnen maken.

De gezamenlijke redacties van het magazine SintLudgeru.nl en de Paulusbrief

Pinksteractie: de Week van de Nederlandse missionaris

**week
nederlandse
missionaris**

Missionarissen en missionair werkers zijn er altijd voor de ander

Bent u er voor hen tijdens de Pinksteractie 2021?

Wereldwijd zetten Nederlandse missionarissen en missionair werkers zich iedere dag in voor hun kwetsbare medemens. Eén keer per jaar zetten wij hen zélf in het middelpunt. Dat doen we tijdens de Pinksteractie van de Week Nederlandse Missionaris (WNM). Van 15 t/m 23 mei voert WNM campagne voor het welzijn van deze bevlogen en bezielde mannen en vrouwen, zodat zij zich kunnen blijven inzetten voor de ander. Uw steun is daarbij onmisbaar! Al vragen missionarissen zelf weinig, een steuntje in de rug kunnen zij heel goed gebruiken.

Zij zijn er altijd voor de ander

Geïnspireerd door hun geloof zetten missionarissen en missionair werkers zich in voor anderen. Dat doen zij altijd en overal ter wereld. Missionaris Peter Daalhuizen werkt bijvoorbeeld al bijna 40 jaar in Brazilië, waar hij zich (samen met zijn zus) inzet voor bejaarden en andere kwetsbare groepen. Hij heeft er zelfs drie parochies onder zijn hoede. Missionair werker Susanne Beentjes werkt in Tanzania met jonge meisjes die vaak al jong zwanger zijn geraakt en daardoor hun school

niet konden afmaken. Dankzij Susanne leren de meisjes voor zichzelf en hun kind te zorgen, waarbij omgaan met geld erg belangrijk is. Susanne, pater Peter en al die andere missionarissen en missionair werkers zijn er altijd voor de ander. En wij zijn er - samen met u - voor hen.

Samen voor onze missionarissen

De WNM steunt missionarissen en missionair werkers in hun persoonlijke welzijn. We bieden financiële steun, zodat zij hun werk zorgeloos kunnen doen. Denk aan verzekeringen, bijzondere ziektekosten en de premie voor de AOW. Ook kunnen zij vakantiegeld ontvangen, zodat zij kunnen genieten van een verlof in Nederland zonder dat zij familie of vrienden om hulp hoeven te vragen. Daarnaast heeft de WNM een klein, laagdrempelig fonds waar missionarissen een beroep op kunnen doen voor noodgevallen. Bijvoorbeeld als hun computer is gestolen en geld voor vervanging ontbreekt. Zo zijn we het steuntje in de rug van onze missionarissen.

Helpt u mee tijdens de Pinksteractie?

Alleen samen met u kunnen wij dit steuntje in de rug zijn voor mensen zoals pater Peter en Susanne. Mogen zij en vele

anderen dit jaar weer op uw hulp rekenen en doet u mee met de WNM Pinksteractie?

U kunt uw bijdrage geven tijdens de collecte in de kerk of overmaken op IBAN: NL30RABO 0171 21 1111 t.n.v. Week Nederlandse Missionaris den Haag

Tekst en foto Joop Averstee:
Eveline Zuurbier. Historische
foto's archief Frans Stoltenborg

Direct na de oorlog is er veel te herstellen. Onder meer de rooms-katholieke Helenakerk met sacristie en de naastgelegen pastorie worden voor het overgrote deel herbouwd. De vliegtuigbom heeft de kerk bijna compleet verwoest.

De huishoudster van de pastoor, de 57 jarige Johanna Klein Rouweler, is zwaargewond en overlijdt enkele dagen later in het noodziekenhuis te Harreveld. De andere huishoudster, mevrouw Uffing raakt zwaargewond.

Pastoor Christianus van Rooijen (68 jr.) vindt de dood en wordt pas uren later in de nacht gevonden. Nog wat later wordt een Duitse onderofficier gevonden. Men heeft hem, ondanks dat men zijn verschrikkelijke doodstrijd kon horen, niet levend onder het puin vandaan kunnen krijgen. (Bron: Nationaal Onderduikmuseum)

“Mijn moeder zei me: ‘loop hard naar huis, snel!’” Thuis moesten ze weten dat we ongedeerd waren. Op zondagmiddag 28 januari 1945 breken plotseling enige ‘Jabo’s’ (Geallieerde jachtbommenwerpers) door het wolkendek en laten hun bommenlast vallen. Een daaruit valt op de sacristie. De Sint Helenakerk schudt, de pilaren houden het niet meer, beelden vallen uit de nissen. Het 11-jarige jongetje Joop Averstee zit op dat moment in het lof naast zijn moeder in de kerkbank. Ze duiken in paniek weg onder de kerkbanken.

De eerste zonnestralen van een voorzichtig voorjaarszonnetje blakeren door het raam van het appartement van Joop Averstee in Aalten. Het is rond deze tijd precies 76 jaar geleden dat Aalten als een van de eerste plaatsen in de Achterhoek werd bevrijd. De herdenkingen, festiviteiten en exposities die vorig jaar voor 75 jaar bevrijding in Gelderland gepland stonden, zijn ook nu grotendeels geannuleerd. In plaats daarvan kijkt iedereen uit naar het vaccinatieprogramma tegen Covid-19 zodat de maatschappij stapsgewijs weer open kan gaan. Zal de prik ons bevrijden uit het isolement van de lockdown?

Het zijn de avondklok, de angst om ziek te worden na contact met een buitenstaander en de boodschappen doen in het ouderenuurtje die met name bij ouderen herinneringen uit de oorlog naar boven halen. In de feitelijke gebeurtenissen tussen oorlog en de gevolgen van de pandemie

ziet Joop Averstee weinig overeenkomsten. Wel kan hij zich verplaatsen in de gevoelens van zijn ouders en de zorgen die er leven in families. Behouden ouders hun banen? En denk aan de winkels en de horeca in de dorpen. Hoe bouwen ondernemers hun bedrijven weer op? Deze vragen hielden de mensen in de tijd van de Tweede Wereldoorlog ook bezig.

“Het is maar goed dat je als kind niet alle zorgen en angsten kent van je ouders. Toch vind ik deze coronaperiode net zo erg als de oorlog. Toen had je een vijand en leefde je met de angst opgepakt te worden door de Duitsers. Nu heb je te maken met een vijand waartegen je niet kan wapenen. Ongemerkt is hij er en ben je één van de vele slachtoffers die het virus maakt”, vertelt Joop Averstee.

Averstee is de persoon die de bommenregen op Aalten meemaakte en op dat moment in de kerk zat. Waarschijnlijk is Joop

Joop Aversteege (87): 'corona lijkt op de oorlog, je leeft met een onbekende vijand'

Aversteege de laatste persoon die in de kerk zat en erover kan vertellen. Er was een luchtstrijd gaande: geallieerden bombardeerden het Ruhrgebied. De bommenwerpers vlogen in grote eskaders over de Achterhoek heen en eenmaal boven Duitsland, lieten ze hun bommen vallen. Op deze dag vielen ze voordat ze over de grens heen waren. "Ik was bijna 11 jaar en was er met mijn moeder. Aan de kant van de pastorie hadden wij een bank gepacht voor twee personen. Meer konden we niet betalen. Mijn oudere broers gingen niet mee. Dan liepen zij de kans dat ze door de Duitsers werden opgepakt en te werk worden gesteld in Duitsland of dat ze mee moesten vechten. Ik herinner me een doffe dreun. De kerk schudde, de kalk viel van de muren. De kapelaan die vanuit de preekstoel zijn preek hield, schrok enorm. Hij liep hard van de kansel naar de sacristie toe, maar kwam weer terug. Die lag in puin, de weg was geblokkeerd. De meeste mensen zaten onder de banken om bescherming te zoeken. Of hij toen nog wat gezegd heeft, weet ik niet meer. We zijn de kerk uitgegaan terwijl de organist Jan Lamers (wie later zijn schoonvader wordt) op het orgel bleef doorspelen. Hij deed dat zo hard mogelijk zodat de mensen het bombardement niet hoorden. Hij heeft de rust met zijn orgelspel weten te bewaren en waarschijnlijk slachtoffers weten te voorkomen."

De indringende gebeurtenis heeft weinig sporen bij Joop Aversteege achtergelaten, vertelt hij. Niet iets wat hij schaaft onder trauma's zoals thans vluchtelingen die doormaken. "We hebben geluk gehad en geluk moet je een beetje hebben in het leven. Bovendien: je was kind. En nog sterker: als kind keken we de bommenwerpers na in de lucht als we buiten speelden. Mijn vader riep ons: 'jongens naar binnen!' We waren niet zo bang. Ik denk dat als we over bang zijn praten en het hebben over de vijand, ik banger was voor de Tommies (de Canadezen en de Engelsen) dan voor de Duitsers. Op alles wat bewoog, schoten ze. Nee, trauma's heb je niet. Daar sta je als je kind bent niet bij stil. Ik heb gezien dat de Tommies bij ons aan de Kemenaweg twee jonge Duitse soldaten

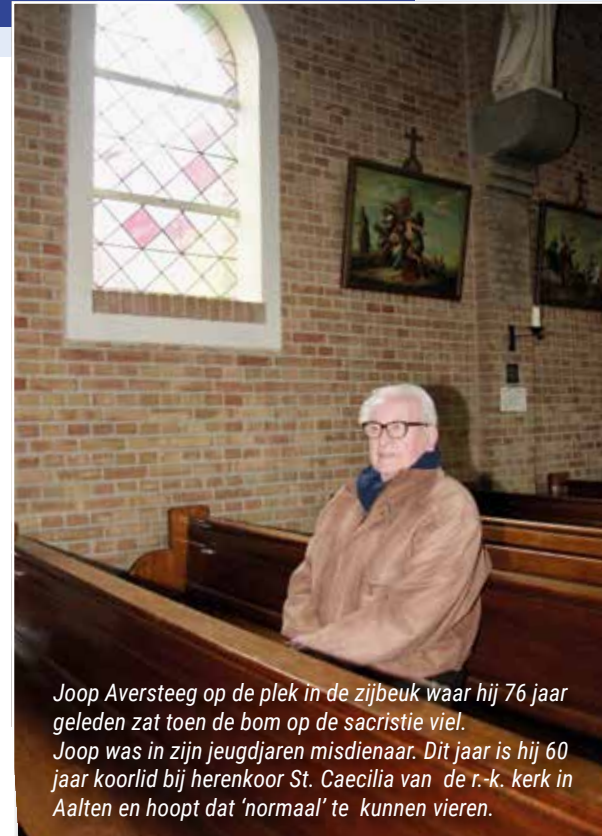
doodschoten die zich verschild hadden in de ligusterhaag. Zo begon onze bevrijding."

Voor de maatschappij er zijn

Loop en zijn vrouw zijn in afwachting van de eerste vaccinatie. Die zal voor met name ouderen en uiteindelijk ook jongeren een enorme bevrijding geven. Dit geldt ook voor Joop Aversteege die leeft met hartfalen. "Wij blijven binnen. We maken soms een ommetje en ontvangen zo weinig mogelijk mensen", vertelt hij rustig. Zijn ouderen die de oorlog meemaakten weerbaarder in noodsituaties zoals die er nu ook zijn in de huidige crisis? De avondklok en de angstige beelden van volle IC's en de taferelen in Bergamo en Madrid op de journaals staan bij ons allen nog het netvlies. Joop Aversteege denkt van niet. "Wij hebben het redelijk goed gehad in de oorlog. We hadden genoeg te eten en konden mensen helpen. Ik weet nog van vlak voor de bevrijding. Mijn vader zei: 'ruim het kippenhok op'. Er was aan alles gebrek, aan woonruimte bijvoorbeeld. We hebben plaatsgenoten geholpen aan tijdelijk onderdak in de kippenschuur. We hadden van alles voldoende. In de hongerwinter zei m'n moeder: 'nem maar met', als er in Aalten mensen waren die niets hadden." Wanneer je maatschappelijk iets kan betekenen, geeft dat een mate van voldoening die de pijnen van crisissen doet vergeten. "In de tijd van de oorlog had iedereen veel voor elkaar over. Nu is het meer ieder voor zich. Dat maakt het moeilijk: je moet het zelf uitzoeken."

Vertrouwen houden

Loop Aversteege kent veel verhalen over oorlog die hij van dichtbij meegemaakt heeft. Veel gaan er over vertrouwen houden in mensen, je gedrag in tijden van een oorlogscrisis en hoe je kijkt naar de daden van mensen. Dat maakt het nog altijd moeilijk om erover te praten omdat de achtergrond waartegen iets gebeurt, het verschil in opvatting maakt. "Dat kan nog steeds gevoelig liggen", zegt hij.

Joop Aversteege op de plek in de zijbeuk waar hij 76 jaar geleden zat toen de bom op de sacristie viel. Joop was in zijn jeugd jaren misdienaar. Dit jaar is hij 60 jaar koorlid bij herenchor St. Caecilia van de r.-k. kerk in Aalten en hoopt dat 'normaal' te kunnen vieren.

Een voorbeeldverhaal is over de persoon Wiesman. "Hij was een Rijksduitsler die de controle had in Aalten en werkte in de landbouw. 'Die heulde met de Duitsers', zo dacht men. Hij stelde weliswaar mannen te werk, maar hij bracht ze net over de grens onder in een kamp en zo was er nog contact met thuis of wist je waar ze verbleven. Mijn vader zou ver in Duitsland moeten werken, maar Wiesman heeft dat voorkomen." Je kan zo'n persoon veroordelen en/of prijzen, laat hij merken. Een andere overeenkomst ziet hij in het sluiten en het moment van opengaan van alle scholen.

"Eerst werden de scholen ingevorderd om daar de Duitse soldaten onder te brengen. Direct na de oorlog werden er mensen in ondergebracht van wie de woning kapot was geschoten. Wij, kinderen kregen les in de textiel fabriek van Driessen en in de knopen fabriek van Gussinklo waar ruimte over was. We waren weer blij, de oorlog was voorbij. Het dagelijks leven werd weer 'normaal.' Wat dat betreft mag de vaccinatie voor hem wel wat sneller verlopen. Als de gevaccineerde groep groter wordt kan de maatschappij weer open naar het normaal.

Project Lokaal Geloven bouwt aan plaatselijke geloofsgemeenschappen

Precies omdat de parochie en alle parochianen op een kruispunt staan van geloven en kerkopbouw "gaan we in te zetten op 'persoonlijk geloof'." Namens het pastorale team is diaken Peters bezig om met enkele vrijwilligers een projectgroep 'Lokaal Geloven' op te starten. "We willen de lokale geloofsgemeenschap ondersteunen bij de gelovige zoektocht. Wat betekent geloven voor mij, voor ons als gemeenschap en hoe geven we dat vorm en inhoud in ons eigen dorp? Natuurlijk is het ook belangrijk te horen welke ervaringen er al zijn." Dit project wil helpen om te bouwen aan lokale geloofsgemeenschappen voor de toekomst, met kansen en mogelijkheden die er in de plaatselijke gemeenschap zijn. Regelmatig wordt u op de hoogte gehouden over het verloop van dit project.

Het pastorale beleidsplan 2021-2025 van de r.-k. parochie HH. Paulus en Ludger, 'Verbonden in Christus', geeft richting en visie op het bouwen aan de kerk van de toekomst in de Oost-Achterhoek. De parochie staat een kerk voor ogen die met groot vertrouwen en vrijmoedig getuigt van het geloof in God. Belangrijk voor christengemeenschappen is hart en handen te openen om leerling van Jezus Christus te zijn. Het dubbele gebod van de liefde staat daarbij centraal: de liefde tot God en de liefde tot de naasten.

De liefde tot God: met name in de viering van de liturgie, in het bijzonder de eucharistie en de viering van de sacramenten. De catechese ondersteunt de persoonlijke geloofsontwikkeling en -groei.

De liefde tot de naasten: in de diaconie: het omzien naar elkaar; de mensen die hulp,

ondersteuning of aandacht nodig hebben. Een opdracht voor iedere gedoopte en ook voor geloofsgemeenschappen.

Het is allemaal niets nieuws, maar nu is het nodig om te renoveren, immers:

- * geloofsgemeenschappen hebben moeite om vorm en inhoud te geven aan deze opdrachten
- * en er zijn minder mensen die actief meedragen
- * kerken gaan sluiten
- * de grote parochie afstandelijk kan zijn
- * geloven en kerk niet vanzelfsprekend zijn voor inmiddels meerdere generaties.

Het is belangrijk om op zoek te (blijven) gaan naar de Bron. Het gaat ten diepste om een persoonlijk geloof en om een persoonlijke relatie die een gelovige met God aangaat.

Leerling van Jezus zijn draagt twee wezenlijke taken en opdrachten met zich mee:

1. getuige zijn van Jezus Christus in de wereld, in woord en daad en
2. met elkaar gemeenschappen vormen waarin de gezindheid van Jezus Christus heerst.

Christen-zijn, betekent op de eerste plaats: hoe bewust speelt dat persoonlijke geloof een rol en hoe bewust is de getuigende, missionaire levenshouding?

Lokaal geloven

Het lokale kerkzijn wordt door de geloofsgemeenschap zelf vorm en inhoud gegeven. Dit is mede afhankelijk van de eigen mogelijkheden en wensen. Alles binnen het kader van het pastorale beleid. Dat is een nieuwe vraag aan gelovigen lokaal. Zo expliciet is die

vraag de afgelopen decennia niet gesteld. Het vraagt om samen de vraag verder te verkennen en te zoeken naar antwoorden die kunnen leiden tot een klein programma 'lokaal geloven'.

Daar waar het locaties het lukt om zo zelf draager te zijn van pastoraat, alleen of in samenwerking met andere locaties, ziet het pastorale team toekomst kansen voor lokale geloofsgemeenschappen. Dit geldt voor alle locaties van de parochie, maar in het bijzonder voor die locaties waarvan het kerkgebouw aan de credienst wordt onttrokken. Bij het proces van sluiting dient niet alle aandacht te gaan naar het kerkgebouw, maar vooral ook naar de 'binnenkant van het geloof'. Lokaal geloven richt zich op kleine initiatieven en projecten die op lokaal niveau geloofsgetuigenis, onderlinge verbondenheid en diaconale inzet - omzien naar elkaar - bevorderen. Ook het zgn. omgekeerde huisbezoek - het uitnodigen en in gesprek gaan met een lid van het pastoraal team - kan lokaal of in samenwerking met meerdere locaties een plek hebben. Van groot belang is dat enkele vrijwilligers lokaal initiatief nemen en onderzoeken welk programma hiervoor mogelijk en wenselijk is.

De vraag is:

Wat ga je doen, als de kerk op je locatie dicht is? Is dit dan het einde van je geloven of zoek je nieuwe wegen. "Lokaal Geloven" is vanuit deze vraag gezien, niet een voortzetting of een in standhouden van activiteiten van de oude parochie. Het is wel een zoeken naar nieuwe mogelijkheden op het snijvlak van geloof/dienstbaarheid, voor jezelf, met anderen, lokaal of over de grenzen van de eigen locatie heen. In de geloofsgemeenschappen van Vragender en Bredevoort vinden gesprekken plaats rond dit thema.

Oecumene

In de lokale gemeenschappen ontmoeten christenen elkaar uit verschillende tradities. Dat gebeurt niet alleen in het gewone dagelijkse leven, maar ook bij diaconale acties of op geëigende momenten, biddend en vierend. Oecumenische samenwerking is vooral pastoraat van nabijheid dat lokaal vorm en inhoud krijgt.

Zomerkamp 2021 in het bisdom voor kinderen en tieners

Kinderkamp 'Vrienden voor het leven'

Na de succesvolle editie van 2020 organiseert het Aartsbisdom Utrecht ook in 2021 weer een kinder- en tienerkamp. Beide zomerkampen vinden opnieuw plaats op Kampeerboerderij De Heidebloem in Haarle.

'Vrienden voor het leven'

Het is leuk om vriendjes en vriendinnetjes te hebben. Vriendschap is belangrijk. In de verhalen over Jezus merk je dat ook. Als Hij aan Zijn opdracht begint, kiest Hij eerst twaalf vrienden uit om met Hem mee te gaan. Onderweg krijgt Jezus ook nieuwe vrienden, zoals Lazarus en zijn zussen Martha en Maria, en Zacheus de tollenaar. Jezus bewondert bovendien de vriendschap van de sterke mannen die hun verlamde kameraad héél

voorzichtig in een gat door het dak laten zakken om hem zo dicht mogelijk bij Jezus te brengen. Mooie verhalen waar we samen naar gaan luisteren en over na gaan denken.

Natuurlijk gaan we tijdens het kamp heel veel leuke spelletjes doen, lekker naar het bos, knutselen, zwemmen én vrij spelen als echte vrienden. Kortom: wil jij vrienden maken voor het leven? Meld je dan zo snel mogelijk aan!

Meer informatie: E: jacqueline.kolfschoten@gmail.com of T.: 06 29015399.

Wanneer: 31 juli t/m 5 augustus
Waar: Kampeerboerderij de Heidebloem / locatie de Veltmaat, Oude Deventerweg 8a, 7448 RL Haarle

Voor wie: jongens en meisjes van 7 t/m 12 jaar

Aantal deelnemers: Maximaal 30

Hoofdleiding: Vicaris Hans Pauw en Jacqueline Kolfschoten

Kosten: € 125 per kind. Als er meerdere kinderen uit een gezin meegaan, is er een speciaal tarief van € 75 per extra kind (voorbeeld: 2 kinderen = € 200 i.p.v. € 250)

Aanmelden kan tot 30 juni 2021 via de website van Jong Aartsbisdom.

Tienerkamp 'Heroes only'

'Heroes only'

Ook deze zomervakantie organiseren we weer een bijzonder tienerkamp. Dit keer is het thema 'Heroes only'. We zullen verschillende helden ontmoeten, zowel Bijbelse als eigentijdse helden. Maar uiteindelijk gaat het natuurlijk om de held die jij bent! Je krijgt de kans om jezelf te bewijzen met uitdagende spellen, mysterieuze uitstapjes en spannende catecheses. Doe je mee? Jij bent toch ook een held?

Meer informatie: E: jacqueline.kolfschoten@gmail.com of T.: 06 29015399.

Wanneer: 31 juli t/m 5 augustus

Waar: Kampeerboerderij de Heidebloem / locatie de Delle, Oude Deventerweg 8a, 7448 RL Haarle

Voor wie: Tieners (j/m) van 13 t/m 16 jaar
Aantal deelnemers: Maximaal 30
Hoofdleiding: Bas Kolfschoten, Rik Ledoux & priester Gauthier de Bekker

Kosten: € 145 p.p. Als er meerdere tieners uit één gezin meegaan, is er een speciaal tarief van € 95 per extra tiener (voorbeeld: 2 tieners = € 240 i.p.v. € 290)

Aanmelden kan tot 30 juni 2021 via de website van Jong Aartsbisdom.

Felicities

Met de zegen voor Pasen van monseigneur Woorts zijn Ralph Heezen uit Lichtenvoorde en Jaroslav Vrubevsky uit Eibergen opgenomen in de r.-k. kerk nadat ze het sacrament van het heilig vormsel hadden ontvangen. Dit gebeurde tijdens de Paaswake in de Calixtusbasiliek in Groenlo.

De parochie feliciteert de twee jongvolwassenen en wenst beiden een zegenrijke toekomst toe.

Einde aan de katholieke presentie in Bredevoort?

De kerk is uit

De H. Hart H. Georgiuskerk in Bredevoort is op palmzondag aan de eredienst onttrokken. Daarbij houdt ook de geloofsgemeenschap op te bestaan. Diaken Cor Peters sprak tijdens de eucharistieviering die eraan voorging over waar eens 'hosanna' klonk, er nu sprake is van een lijden. Maar er zullen weer mensen opstaan, zoals de historie van het stadje vertelt.

Er staat nog een vraagteken achter het gegeven dat voorzitter van de beheercommissie Simone van der Sligte uitsprak. Na bijna 6 eeuwen is het einde van katholiek geloof belijden in Bredevoort genaderd. Geen inzetbare vrijwilligers zijn de nekslag: einde aan de rooms-katholieke geloofsgemeenschap. Op 18 maart is daartoe besloten. Toch gloren nog sprankjes hoop voor geloofsbeleving in het stadje.

Op Palmzondag is de H. Hart en H. Georgiuskerk in Bredevoort aan de eredienst onttrokken. Het opheffen van de kerkfunctie valt met name voor een enkel overgebleven vrijwilliger zeer

zwaar. Daartegen klinkt een bemoeidigend hard applaus als de eucharistie en het uitruimen van de heilige elementen voltooid zijn voor Simone van der Sligte. Ze wrijft haar tranen weg uit haar ogen.

De komende week is er een overleg met de mensen van de PKN-kerk.

Ook zij hebben te maken met ontkerkelijking. Misschien dat met gezamenlijke krachten toch nog iets behouden kan blijven.

"In ieder geval is dat mensen vanuit hun geloofsgetuigenis willen omzien naar anderen, elkaar willen ontmoeten, blijkt uit een gehouden enquête", zegt Van der Sligte nog hoopvol in haar afsluitend woord in de kerk. "We blijven u hierover berichten in de plaatselijke krant en het parochieblad SintLudgernu.nl."

Oproep aan gedoopten

De kaarsen bij het Maria- en Jozefaltaar zijn na een uur van Palmzondag vieren gedooft door de plaatselijke kosteres. De geur verspreidt zich en overtreft de wierookgeuren van de allerlaatste eucharistieviering in de Bredevoortse kerk.

"De kerk krijgt hierna een andere bestemming, terwijl u hier wel blijft wonen." De woorden die diaken Cor Peters nauwlettend had uitgesproken in zijn preek voor de zondag, dringen door.

Diaken Cor Peters deed in zijn overweging een stil verzoek en sprak de hoop uit dat er nieuwe wegen gevonden worden naar elders in de parochie.

"Hebben wij als gedoopten die opdracht niet meegekregen mee te bouwen aan het Koninkrijk Gods. Geloof geeft kracht voor gemeenschapszin. Moeten we daar als gedoopten geen nadere vorm aan geven?"

Het evangelieboek, de altaartegel en de ciborie met het Allerheiligste worden uit de kerk gedragen.

Tekst en foto's:
Eveline Zuurbier

Behoeftte naar omzien naar elkaar blijft achter?

Simone van der Sligte zegt dat er wel degelijk behoefte is naar ontmoeting en naar omzien naar elkaar. Dat bleek duidelijk uit een gehouden enquête in maart. Diaken Peters roept in herinnering dat de kerk in Bredevoort daar altijd een grote rol in heeft gehad en ontleent daar zelfs haar ontstaansgeschiedenis aan. In Bredevoort, een stadje dat evenzeer moderne devotie als menig keer een teloorgang te verwerken kreeg, heeft juist de kerk de opdracht gekregen om te zorgen voor armen, voor zieken en voor mensen die buiten boord dreigden te vallen. De kerk hier, kreeg een diaconale opdracht en om deze handen en voeten te geven. Voor de zorg van onderwijs werd zelfs een schooltje aan de kerk gebouwd.

In de loop van de tijd is de kerk haar rol kwijtgeraakt toen de overheid deze zorg overnam. "En dat is ook goed", zei diaken Peters. Volgens hem is het meer de tendens van het systeem waarin de westerse wereld verkeert en waarin het individu centraal is komen te staan. "De coronatijd maakt echter weer duidelijk dat er een grote behoefte bestaat aan gemeenschapszin, aan solidariteit. Die zijn een groot goed." Namens het pastorale team en heel de parochie wenste hij dat de mensen in Bredevoort moed blijven houden. "In voor- en tegenspoed... .. en dat we blijven geloven in God, oorsprong doel en zin van alle leven. Neem elkaar mee, ook nu we nieuwe wegen inslaan. Op de toppen van de tijden, maar ook door diepe dalen."

Direct na de eucharistieviering van Palmпасen werden het altaar en het tabernakel leeggeruimd, de kaarsen gedoofd en de altaarsteen, het evangelieboek en de nog met heilig brood gevulde ciborie de kerk uitgedragen. Voor de dirigent/organist was het ook de allerlaatste keer dat hij de liturgie van muziek en zang voorzag.

Terugzien

De viering is terug te zien via het kanaal van YouTube: Bredevoort.livestream-Achterhoek.nl.

De H. Hart en H. Georgiuskerk krijgt een cultureel-maatschappelijke functie. De kerk is daarvoor verkocht aan een welzijnsorganisatie.

ParochieParels: Het Mariaraam in Mariënvelde

Achter-Zieuwent: rond 1930

Pastoor Deperink was een hartstochtelijk Mariavereerder. Toen hij de opdracht kreeg om een nieuwe kerk in Achter-Zieuwent te bouwen, vond hij dat Maria een prominente plaats in deze kerk moest krijgen. Onze Lieve Vrouw van Lourdes had immers over de hele wereld wonderen verricht en verdiende daarom ook een plaats in het gemeidelijke dorpje Achter-Zieuwent. Over de plek was iedereen het al snel eens: 'Ballas Bulte.'

Naar Beltrums voorbeeld

In Beltrum stond de voorbeeldkerk met prachtige gewelven en spitsbogen boven het

priesterkoor. Dat priesterkoor vond pastoor Deperink prachtig. Hij vond het alleen wat te donker. In overleg met architect Ir. G.A.P. de Kort werd besloten om er een Mariaraam te plaatsen. En zo geschiedde...

Achter-Zieuwent: 1932

Tevreden keek pastoor Deperink naar het prachtige gebrandschilderde raam achter het priesterkoor. Het zonlicht viel naar binnen en verlichtte Onze Lieve Vrouw van Lourdes. Het was geen wonder dat de beminde gelovigen waarschijnlijk niet alles mee hadden gekregen van zijn preek. Het raam was zo mooi. Het was alsof Maria-in-het-veld ver-

scheen, mijmerde de pastoor. Zijn gedachten gingen terug naar de oorsprong van de nieuwe kerk, naar de bron in Lourdes, naar Sint Bernadette...

Lourdes: Bernadette

11 februari 1858 - Wat hoorde ze daar voor geruis? De 14-jarige Bernadette Soubirous zette haar mand met sprokkelhout neer, luisterde en keek nog eens goed. Wat was dat voor geluid? Was het de wind? Weer hoorde ze het geruis, maar vreemd genoeg bewogen de takken en de bladeren niet. Opeens zag ze een helder licht bij de grot. Een mooie dame in het wit keek haar vriendelijk aan. Wie was die dame? Even later was de dame weer verdwenen.

Op 25 maart zag ze de dame opnieuw. 'Wie bent u?' vroeg ze voorzichtig. De dame keek haar glimlachend aan, maar beantwoordde de vraag niet. Tot viermaal toe stelde Bernadette de vraag: 'Wie bent u?' 'Ik ben de Onbevleete Ontvangenis,' antwoordde de vrouw. Haar stem klonk zacht en mild.

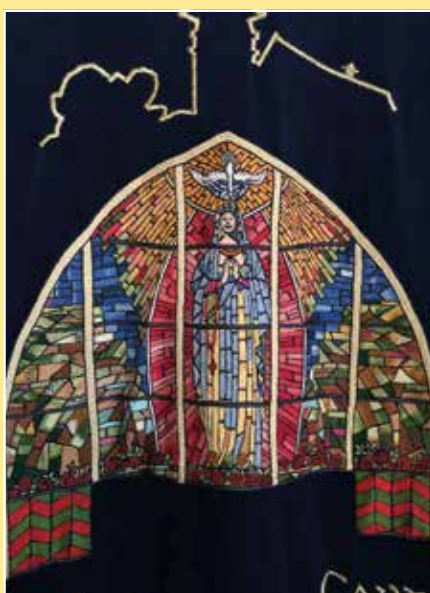
De weken verstreken en van tijd tot tijd verscheen de dame. Bernadette was de enige die haar kon zien en werd aanvankelijk niet geloofd door de dorpspastoor.

Tijdens haar negende visioen kreeg Bernadette een opdracht. 'Meisje, graaf daar in de grot naar water!' Dat vond Bernadette eerst wat vreemd, maar ze ging toch maar aan de slag. Modderig water kwam omhoog. 'Was je maar met het water. Het is heilzaam.' Bernadette begon zich te wassen met het modderige water. Voorbijgangers bleven stilstaan en keken naar dit wonderlijke tafereel. Wie waste zich nu met modder? Korte tijd later werd het water echter sprankelend helder. En de ziekelijke Bernadette voelde zich na de besprenkeling met het water een stuk beter.

Dat voorjaar had Bernadette zeventien visioenen. Ze wist nu dat ze Maria zag. Steeds meer mensen kwamen naar de bron. Er vonden genezingen plaats. In 1864 werd een standbeeld ter ere van Onze Lieve Vrouw geplaatst en werd de eerste kapel gebouwd. Lourdes werd een bedevaartplaats.

Bernadette stierf jong. Ze was 35 jaar. Op haar sterfbed kreeg ze haar laatste visioen. In 1909 werd haar lichaam opgegraven. Het was nog volkomen intact. In 1933 werd Bernadette heilig verklaard.

Duizenden pelgrims vonden kracht en/of genezing in Lourdes. Op 11 februari 2018 werd de 70e wonderlijke genezing erkend. De non Bernadette Moriau was in 1980 volledig invalide verklaard. Na een bezoek aan de grot in Lourdes genas ze op onverklaarbare wijze door een goddelijke interventie.

Er zat een plastic foedraal omheen, maar ik kon mijn nieuwsgierigheid natuurlijk niet bedwingen. Voorzichtig haalde ik het plastic omhulsel ervan af. Een prachtig vaandel met een afbeelding van het Mariaraam kwam tevoorschijn. De gelijkenis was treffend. Er was één klein, mooi verschil: de Maria op het vaandel keek me glimlachend aan.

Volgens een schrijven van Jan Heutinck is dit parochievaandel in 1992 geïnstalleerd ter gelegenheid van het 60-jarig

bestaan van de parochie. Het is ontworpen door Bennie Venderbosch en geborduurd door Annie Hulshof Krabben.

Tot slot

Het bezichtigen van het Mariaraam is zeker de moeite waard. Op één vraag heb ik geen antwoord kunnen vinden: 'Wie heeft het raam ontworpen?'

Bronnen: informatie van Jan Heutinck over het Mariaraam en het Mariavaandel, Rijksmonumenten.nl, Wikipedia, KRO-NCRV- en NOS-archief.

Tekst en foto's: Vincent Stapelbroek

Het Mariaraam

Jan Heutinck, parochiaan, schrijft over de afbeelding onder meer het volgende: 'Die statige Maria in dat prachtige raam, met de rozenkrans, de gevouwen handen en de oranje roosjes op de voeten en de blauwe mantel om zo'n tenger gebouwde lichaam. De uitstraling van het lieve gezicht maakt het beeld compleet.' Dit is de Maria, zoals we haar kennen.

En verder geeft hij de volgende prachtige omschrijving: 'Met de zonsopgang is het net of Maria steeds aanwezig wil zijn. En als 's avonds de grote lamp naar binnen schijnt, is het effect net zo mooi. Bekijk het raam en geniet ervan!'

Als schrijver van deze tekst ben ik zelf dan ook even een kijkje gaan nemen op een mooie, zonnige maandagmiddag in maart. De lampen in de kerk waren uit. Toch kon ik de kerk goed bekijken. Het was alsof ik me in de kerk uit mijn jeugd bevond. De gewelven, de spitsbogen van het priesterkoor en de muurschilderingen ademen de sfeer van 'mijn' kerk uit Beltrum. Er was echter één wezenlijk verschil: het Mariaraam. De donkere kerk werd prachtig verlicht door het binnenvallende licht met Maria als stralend middelpunt.

Het parochievaandel

Naast het altaar stond in een nis een vaandel

Meimaand: Marialof in Groenlo en in Lichtenvoorde

Regelmatig blader ik even door het boek dat in de Mariakapel ligt. Mensen komen hier tot rust. Ze komen met hun zorgen, vragen en dankbaarheid bij Maria. Ik lees over zieke mensen, behoud van werk, over relaties, een gebed om uitkomst, om rust voor een gestorvene en kracht om verder te kunnen. Ook dankbaarheid is een terugkerende bede. Soms staat er een hartenkreet opgetekend in het boek of alleen een kort 'dank u'.

In de maand mei hebben we bijzondere aandacht voor de Moeder van de Heer. Mei, in het voorjaar, de paastijd betekent nieuw

leven. Wat doods was laat weer nieuw leven zien. We denken aan vruchtbaarheid, aan het moederschap. We smachten naar ruimte en een einde van corona.

Gedurende de meimaand wordt in vele kerken de rozenkrans gebeden. In onze parochie openen en sluiten we deze maand met een plechtig Marialof met een moment van uitstelling van het Allerheiligste Sacrament.

Het openingslof is op zondag 2 mei om 17.00 uur in de H. Calixtusbasiliek in Groenlo, het sluitingslof op 30 mei in de H. Bonifatiuskerk

in Lichtenvoorde, ook om 17.00 uur.

Maria wijst ons op Jezus, haar Zoon. Via Maria komen we bij Hem om rust en verlichting te vinden. Maria is de gezegende onder de vrouwen. Haar lofzang begint met: "Mijn hart prijst hoog de Heer" (Lc. 1, 46).

Pastoor H.A.M. de Jong

Jeugd@church

Wat doet Pinksteren met jou?

Doe je mee met een vlieger maken?

Een vlieger maken is een manier om over de onzichtbare Geest van God te schrijven. Nu kan je denken wat heeft een vlieger nou te maken met Pinksteren. Wind zie je niet, maar dat die er is, kun je merken als je een vlieger kunt oplaten. Zo waait ook de Geest over ons heen. Je ontvangt goede plannen over hoe je met mensen om kan gaan. Steeds beter leer je mensen beter te begrijpen.

1. Neem een stuk papier waar je de vorm van je vlieger van gaat maken. Een plastic tas openknippen om er een vliegervorm uit te knippen kan ook.

2. Knip simpelweg de vier hoeken af om een ruitvorm te knippen van papier

De ruit moet een beetje zwaarder zijn aan de onderkant – de twee linker- en rechterhoeken moeten ongeveer 7,5 tot 8 cm vanaf de top zitten.

3. Bind twee stokken samen.

Om zeker te weten dat ze op de juiste plek zitten, lijn je ze eerst uit met het papier. Bind ze zo strak samen als mogelijk! Ze moeten zorgvuldig samengeknoopt worden en de overvloedige draad moet afgeknipt worden.

4. Prik 4 gaten in het ruitvormige papier op elke hoek.

Rijg een draad door elk gat en rond elke pijperager of stok. Laat een stukje extra draad zitten om, als je dat wilt, hier een lint aan te binden. Knoop de stok op de juiste plek aan de vlieger.

5. Knoop een draad vast aan de linker- en de rechterkant van de horizontale stok.

Knoop daarna de draad aan het midden. Deze draad moet zo lang zijn als je nodig hebt om te vliegen!

6. Bind stroken papier of lint aan de hoeken om de staart te vormen. Je kunt smalle stroken materiaal toevoegen aan het eind van de vlieger voor extra zweefvermogen en gewicht. Het ziet er ook completer uit.

Schrijf op de linten de volgende woorden:

**LIEFDE, VREUGDE, VREDE, GEDULD,
VRIENDELIJKHEID, GOEDHEID,
TROUW, ZACHTHEID.**

Notitie!!

Eerst is het Hemelvaart, 10 dagen later is het Pinksteren. Ik moet dan vaak denken aan het liedje van André Hazes.

De tekst past eigenlijk heel goed bij Hemelvaartsdag. Het zontje wil heel graag een brief naar zijn moeder sturen die is overleden en in de hemel is.

Hij hoopt via een vlieger die hij voor zijn verjaardag wil om in een brief naar zijn moeder te sturen omdat hij graag nog wat tegen haar wil zeggen.

En hij denkt dat hij zijn moeder zo kan bereiken.

Dit zou kunnen linken omdat Jezus ook op Hemelvaart naar de hemel opsteeg om naar God te gaan.

De jongen probeert eigenlijk via een vlieger hetzelfde te bereiken.

Luister en kijk op YouTube naar het liedje:
<https://www.youtube.com/watch?v=0Pt1Al-HkXdo>

Groetjes Romy

Kaarsje opsteken bij Maria

De meimaand is de Mariamaand. Maria wordt geprezen ook buiten de kerkelijke gemeenschap. Ik denk namelijk dat iedereen wel iets met Maria heeft. Elk doet dat op zijn eigen manier, iets dat goed voelt.

Ik steek zo goed als altijd een kaarsje bij Maria op als ik in de kerk kom. Dat doe ik al sinds ik heel jong was. Het is gewoon een soort automatisme. Als klein meisje deed ik dat al en doe dat nog steeds heel trouw.

Een kaarsje opsteken is altijd nog iets wat ik associeer met Maria. Voor mij heeft een kaarsje opsteken wel degelijk betekenis.

Wanneer ik in de kerk ben doe ik dat met een intentie voor m'n familie of juist voor degenen die er niet meer zijn.

Dat is de verbintenis die ik altijd met Maria heb gehouden.

Groetjes Romy

(archieffoto WJD: Stephan Zwetsloot)

Hemelvaart: Hoe gaat jouw dag eruit zien?

De tijd tussen Pasen en Pinksteren is een bijzondere tijd. Met Pasen is het grote feest gevierd: 'Het graf is leeg, Jezus is opgestaan!' Maar hoe gaat het daarna verder? Het is niet meer zoals voorheen, toen Jezus elke dag met zijn leerlingen door Israël trok. Wel verschijnt hij af en toe aan hen in korte, verrassende momenten. Hemelvaart is weer zo'n moment. Een wolk schuift voor Jezus. Hij heeft alles gezegd tegen zijn leerlingen. Nu dienen zij zelf op weg te gaan....

Op Hemelvaart herdenken we dat Jezus naar de hemel ging 40 dagen nadat hij opstond uit de dood. Het wordt ook wel de 40ste paasdag genoemd. Maar wat is nou een echte traditie tijdens Hemelvaart? Veel mensen gaan op weg: dauwtrappen! Dit is dat je vroeg opstaat voor dat eigenlijk de dauw van het gras is. Je fietst of wandelt een eind. Dit hoort bij Hemelvaart. Wel hoor ik de laatste jaren dat steeds minder mensen

in mijn omgeving een eind gaan fietsen. In ieder geval: ze beginnen niet meer zo vroeg.

Maar waar komt fietsen of wandelen op die dag nou eigenlijk uit voort?

Er zijn verschillende theorieën: om 3 uur 's nachts stonden mensen extra vroeg op om op blote voeten over het gras te dansen. De dauw zou een zuiverende werking hebben op de huid.

Naast de link met Hemelvaartsdag is dauwtrappen ook een viering van de lente en het voorjaar.

Ook zijn er vooral in Nederland veel markten of kraampjes tijdens Hemelvaart die veel bezoekers trekken. Een voorbeeld daarvan is de grensmarkt in Dinxperlo waar elk jaar veel mensen op af komen.

En als laatste gaan mensen naar de kerk tijdens Hemelvaart. Het is een hoogfeest om te vieren. Ga je mee?

WEEKENDVIERINGEN

	za 1 en zo 2 mei	za 8 en zo 9 mei	za 15 en zo 16 mei	za 22, zo 23, ma 24 mei Pinksteren	za 29 en zo30 mei
Aalten St. Helena	zo 9:30u Dhr. J. Droste			zo 9:30u Dhr. H. de Graaf	
Beltrum OLV Tenhemelopneming		za 19:00u Pastoor H. de Jong		za 19:00u Past. werker C. Roetgerink	
Bredevoort H. Hart/H. Georgius					
Eibergen H. Mattheus	za 19:00u Diaken C. Peters		za 19:00u Pastoor H. de Jong	za 19:00u Werkgroep	
Groenlo H. Calixtus	zo 9:30u Pastoor H. de Jong zo 17:00u Marialof Pastoor H. de Jong	zo 9:30u Pastoor H. de Jong	zo 9:30u Pastoor H. de Jong	zo 9:30u Pastoor H. de Jong	zo 9:30u Pastoor H. de Jong ma 9:30u Pastoor H. de Jong
Harreveld H. Agatha				zo 9:30u Mevr. M. van Uem	
Lichtenvoorde H. Bonifatius/ H. Ludgerus	zo 11:00u Pastoor H. de Jong	zo 11:00u Pastoor H. de Jong	zo 11:00u Pastoor H. de Jong	zo 11:00u Pastoor H. de Jong	zo 11:00u Pastoor H. de Jong zo 17:00u Marialof Pastoor H. de Jong
Lievelde Christus Koning				zo 10:00u Werkgroep	
Mariënveld O.L. Vrouw van Lourdes				zo 9:30u Mevr. A. Wopereis	
Meddo H. Johannes de Doper		za 19:00u Mevr. A. M. Hörning Mevr. M. te Kieft		zo 9:30u Mevr. L. Wolters Dhr. J. Dorsthorst	
Neede H. Caecilia					
Rekken H. H. Martelaren van Gorcum	za 19:00u Werkgroep			zo 9:00u Werkgroep	
Rietmolen H. Caecilia		zo 10:30u Werkgroep			
Vragender St. Antonius van Padua					
Winterswijk H. Jacobus	za 19:00u Pastoor H. de Jong	zo 9:30u Past. werker C. Roetgerink		zo 9:30u Werkgroep	
Zieuwent H. Werenfridus		za 19:00u Past. werker C. Roetgerink		za 19:00u Pastoor H. de Jong	

H. Eucharistieviering

Woord en communie

Woord en gebed

Oecumenische viering

= gezinsviering

= na afloop koffiedrinken

Nieuw nummer reserveringstelefoon T: 06-83 13 71 02

WEEKVIERINGEN

Aalten

In de St. Helenakerk vindt wekelijks op donderdag om 9:00 uur een ochtendviering plaats in de kapel, uitgezonderd 13 mei, Hemelvaartsdag.

Beltrum

Op woensdag 5 en 19 mei is er om 9:30 uur een viering in de OLV Tenhemelopnemingkerk.

Eibergen

Op donderdag 6 en 20 mei is er om 9:00 uur een viering in de H. Mattheuskerk. Op 6 mei is er vanaf 8:30 uur aanbidding van het Allerheiligste.

Groenlo

In de H. Calixtuskerk is wekelijks op dinsdag om 9:00 uur een ochtendviering met om 8:30 uur het bidden van de rozenkrans. Iedere vrijdag is er om 9:00 uur een eucharistieviering met om 8:30 uur de aanbidding van het Allerheiligste.

Lichtenvoorde

Op dinsdag 4, 18 en 25 mei wordt om 14:30 uur de rozenkrans gebeden in de H. Bonifatiuskerk in Lichtenvoorde. Op woensdag 14 april om 14:00 uur is er een eucharistieviering met pastoor De Jong.

Neede

Op dinsdag 11 mei is er om 9:00 uur een eucharistieviering in de H. Caeciliakerk.

Winterswijk

In de H. Jacobuskerk vindt wekelijks op woensdag om 9:30 uur een ochtendviering plaats in de kapel. In de H. Jacobuskerk wordt iedere donderdag om 15:00 uur de rozenkrans gebeden, uitgezonderd 13 mei, Hemelvaartsdag.

Zieuwent

In de Werenfriduskerk is op woensdagochtend 12 en 26 mei om 9.30 uur een woord- en gebedsviering in de kerk.

HEMELVAART EN PINKSTERWEEKEND

Op Hemelvaartsdag, 13 mei, is er om 9:30 uur een eucharistieviering in Groenlo en om 11:00 uur in Lichtenvoorde. In beide vieringen gaat pastoor H. de Jong voor.

Op zaterdag 29 mei en zondag 30 mei staan de feestelijke eucharistievieringen gepland waarin kinderen hun eerste heilige communie ontvangen. Dit zijn in besloten kringen en vinden plaats naast de reguliere vieringen.

Maerten de Vos. De hemelvaart van Christus, 1585

Bron: nl.wikipedia.org

OVERIGE VIERINGEN

Mariëvelde

Op dinsdag 4 mei is er om 19:30 uur, voorafgaand aan de dodenherdenking om 20:00 uur, een woord- en gebedsdienst waarin mevr. A. Wopercis voor gaat.

Groenlo

Op woensdag 12 en 26 mei zijn er om 19:00 uur Taizé-vieringen in de H. Calixtusbasiliek in Groenlo.

Marialof

Op zondag 2 mei is er om 17:00 uur een Marialof in de H. Calixtusbasiliek in Groenlo ter gelegenheid van de opening van de meimaand en het bedevaartseizoen.

Op zondag 30 mei is er om 17:00 uur een Marialof in de H. Bonifatiuskerk in Lichtenvoorde ter gelegenheid van de sluiting van de meimaand.

MEDEDELINGEN

Sacramenten

Als u uw kind wilt laten dopen, de eerste heilige communie wilt laten doen, wilt laten vormen of als u een kerkelijk huwelijk wilt sluiten, neem dan contact op met het centrale secretariaat of het secretariaat van uw locatie. Zij kunnen u informeren en/of doorverwijzen naar de werkgroepen die u helpen bij de voorbereiding van de sacramenten. Als u, met spoed, een ziekenzalving wilt, neem dan contact op met de pastorale noodwacht, T: 06-190 17 292. Dit is ook het nummer dat u kunt bellen als u een kerkelijke begrafenis en/of kerkelijke ondersteuning wilt.

Aanmelden dopen in de parochie HH. Paulus en Ludger

Wilt u uw zoon of dochter laten dopen in onze parochie dan bent u van harte welkom! U kunt uw kind opgeven voor de doop via het

centrale secretariaat. Zie voor adresgegevens pagina 2 of de website sintludgernu.nl.

Corona

U kunt de coronaregels en de handleiding voor het online aanmelden vinden op pagina 31.

Doopvieringen

Op zaterdag 1 mei zijn er twee doopvieringen in de H. Jacobuskerk. Deze vieringen zijn om 15:00 uur en 16:00 uur. Het zijn besloten vieringen waarin alleen genodigden welkom zijn.

Aalten - H. Helena

Dijkstraat 11, 7121 ES Aalten

T: 0543-47 30 14

E: aalten@paulus-ludger.nl

Bank: NL63 RABO 0300 2166 37 t.n.v. locatieraad

Secretariaat: vr van 10.00u–11.00u

Beheercommissie

Coördinator/voorzitter: Frans Stoltenborg, Budgethouder: Tonnie Krabben

Gebouwenbeheer: Joop Theissen, José van Lith

Caritas

Jozephien de Graaf, T: 0543-47 58 31

Coördinator parochieblad SintLudgernu.nl

Harrie Willemsen, T: 0543-47 49 50

Kerkradio: Henk Eijkelkamp, T: 0543-47 20 59

Contactpersoon scholen en kerk: Nina Westendorp

Beltrum - OLV Tenhemelopneming

Kerkadres: Mariaplein2, 7156 MG Beltrum

Postadres: Achterom 2, 7156 ME Beltrum

T: 0544-48 21 11

E: beltrum@paulus-ludger.nl

Bredevoort - H. Hart en H. Georgius

Kerkstraat 16, 7126 AM Bredevoort.

Bezoekadres: Koppelstraat 16, 7126 AH Bredevoort

T: 0543-45 17 86

E: bredevoort@paulus-ludger.nl

Bank: NL58 RABO 0310 5009 58

Beheercommissie

Voorzitter: Simone van der Sligte

Secretaris: Dick Hijink, Bekendijk 12, T: 0543-45 19 13

Financiën: Angelita Hunting, Officierstraat 1c, T: 0543-45 11 68

Pastoraatgroep

Rini Hahné en Simone van der Sligte

Caritas

Vacature

Eibergen - H. Mattheus

Grotestraat 88, 7151 BE Eibergen

T: 0545-47 13 59

E: eibergen@paulus-ludger.nl

Secretariaat: vrijdag 13.30 uur - 15.00 uur

Groenlo - H. Calixtus

Kerkadres: Kerkstraat 8, 7141 BA Groenlo

Postadres: Nieuwstad 12, 7141 BD Groenlo

T: 0544-46 13 35

E: groenlo@paulus-ludger.nl

Secretariaat open: dinsdag en donderdag 9:00-11:00

Harreveld - H. Agatha

Kerkstraat 38, 7135 JM Harreveld

T: 0544-37 12 42

E: harreveld@paulus-ludger.nl

Bank: NL43 RABO 0325 4000 40

Secretariaat: maandag in de oneven weken 18.00u–19.00u

Beheercommissie

Voorzitter: V. Bokkers, e-mail: harreveld@paulus-ludger.nl

M. Harbers, W. ten Have, L. Schenk

Pastoraatgroep/Voorgangers,

Maria van Uem-de Mooy

Mieke Wessels-Bongers

Caritas

Josefien Stoltenborg, T: 0544-37 52 82

Lichtenvoorde - H. Bonifatius – H. Ludgerus

Rapenburgsestraat 21, 7131 CW Lichtenvoorde

T: 0544-37 13 66

E: lichtenvoorde@paulus-ludger.nl

Bank: NL84 RABO 0336 1153 77, Kerkbalans: NL62 RABO 0336 1153 85

Secretariaat: Geopend op donderdag van 10:00u tot 12:00u.

Beheercommissie

Freek Verheijen, Guus Hulshof en Ria Kock.

Pastoraatgroep

Truus Kemperman, T: 06-4000 3067, Freek Verheijen, T: 06-8232 6457,

Ellen Dekkers, T: 06-2265 4812, Nicole Wolterink, T: 06-2862 1195

E: pgllichtenvoorde@sintludger.nl

Caritas

Anny Klein Gunnewiek T: 0544-37 32 10

Lievelde - Christus Koning

Koningsplein 1, 7137 MD Lievelde

T: 0544-37 12 64

E: lievelde@paulus-ludger.nl

Mariëvelde - O.L. Vrouw van Lourdes

Waalderweg 3, 7263 RX Mariëvelde

T: 0544-35 12 30

E: marienvelde@paulus-ludger.nl

Bank: NL74 RABO 0160 0026 48

Spreekuur beheercommissie: elke maandagmorgen 10.00u–11.30u

Beheercommissie

Jan Berendsen, T: 0544-35 12 87/06-5364 7777

Anita Spekschoor, Irma Baks

Pastoraatgroep

Angela Reukers, Truus Berendsen, Romy Ilzereef, Terry Willemsen

Caritas

Wilma Kolkman, T: 0544-84 26 97

Meddo - H. Johannes de Doper

Goorweg 4, 7104 BA Meddo

T: 0543-56 96 55

E: meddo@paulus-ludger.nl

Bank: NL92 RABO 0132 3055 26

Secretariaat: di 9.30u–10.30u geopend

Beheercommissie

Voorzitter: Jan Lanting, T: 0543-72 21 53; Secretaris: Sylvia Ubbink-Zieverink,

T: 0543-56 99 15; Penningmeester: Tr. Kondring-Nienhuis, T: 0543-

56 93 40; Leonie Bent-Overkamp, T: 0543-52 10 17; Remy Zieverink,

T: 06-1248 2699; Monique te Kieft, T: 0543-56 96 14

Pastoraatgroep

Joep Dorsthorst, gemeenschapsopbouw, T: 56 94 72

Lidy Wolters-Zieverink, catechese, T: 56 99 70;

Caritas Joep Dorsthorst, T: 0543-56 94 72

Beheerder kerkhof: B. Zieverink, T: 0543-56 92 34

Neede - H Caecilia

Borculoseweg 43, 7161 GR Neede

T: 0545-28 68 35

E: neede@paulus-ludger.nl

Rekken - HH Martelaren van Gorcum

Rekkenseweg 40, 7157 AE Rekken

T: 0545-43 12 91

E: rekken@paulus-ludger.nl

Rietmolen - H Caecilia

Pastoor C.M. van Everdingenstraat 34, 7165 AK Rietmolen

T: 0545-22 12 07

E: rietmolen@paulus-ludger.nl

Vragender - St. Antonius van Padua

p/a Ellen Wiegerink, Vragenderweg 59, 7134 NA Vragender.

Secretariaat: via parochiesecretariaat Groenlo

Secretariaat te bereiken elke werkdag van 9.00 uur tot 12.00 uur

T: 0544-464663

E: vragender@paulus-ludger.nl

Bank: NL09 RABO 0336 1153 69; Giro: NL90 INGB 0001 1961 56

Beheercommissie

Coordinator/voorzitter: Angelo Ribbers; Budgethouder: Bernard Lageschaar;

Gebouwenbeheer/secretaris: Ellen Wiegerinck; Algemeen lid/notulist: Silvia

Spijkers

Pastoraatgroep

Annie Hahné, Marie Ceciel Idink, Hennie ter Bogt, Tinie Kerkhoff-Keuning, Bas

Gierkink en Jannie Gunnewick

Caritas: Tinie Kerkhoff-Keuning, T: 0544-37 42 53

Beheerder kerkhof: Bennie Schilderink

Winterswijk - H. Jacobus

Misterstraat 18, 7101 EW Winterswijk.

T: 0543-51 21 58, E: winterswijk@paulus-ludger.nl

Bank: NL24 RABO 0371 2191 08.

Voor kerkbijdragen: NL72 RABO 0371 2031 12

Secretariaat di, do en vr 10.00u–11.00u

Beheercommissie

Voorzitter: Frank Peeters 0543- 52 31 44

Secretaris/budgethouder: Henry Reijerink 0543- 51 89 82

Gebouwenbeheer: Harrie Stotteler 0543- 51 80 34

Caritas

Ton Geuijen, T: 0543-51 59 77

Beheerster kerkhof

Cilia Buitink-Konink: T: 06-3098 2655

Zieuwent - H. Werenfridus

Dorpsstraat 43, 7136 LG Zieuwent

T: 0544-35 13 18 E: zieuwent@paulus-ludger.nl

Bank: NL61 RABO 0160 0911 52

Giro: NL19 INGB 0000 8800 50

Spreekuur secretariaat : dinsdag 13.00u–14.00u in het Parochiehuis, ingang parkeerplaats.

Beheercommissie

Voorzitter: Henry Waalderbos, T: 06-23 66 95 31; Secretaris: Jeannet

Stoverinck; Penningmeester: Eugène Krabbenborg, T: 06-20 99 27 43;

Gebouwen: Anton Storteler, T: 06-22 49 89 82

Pastoraatgroep

Annie Krabbenborg, T: 0544-351863; Jan Nijenhuis T: 0544-351514; Anton

Storteler, T: 0544-351557; Liesbeth Vosters, T: 0544-351586

Caritas

Leo Nijenhuis, T: 0544-351846

MEDDO

Correspondent

Joep Dorsthorst, T: 0543 – 56 94 72

Functioneren met corona

Door het coronavirus ligt bijna alles stil. Daarom is het ook heel moeilijk om activiteiten op te starten in onze geloofsgemeenschap. Wij hebben al een paar keer geprobeerd om een geloofsgemeenschapsavond te houden om daar eens te praten over onze toekomst. Wat vinden wij belangrijk? Hoe zit onze toekomst er uit nadat het kerkgebouw gesloten is?

In het verleden hebben we een groot aantal activiteiten gehad waar in eerste instantie veel belangstelling voor was, maar op den duur niet meer voldeden aan het verwachtingspatroon.

De samenwerking met de protestantse geloofsgemeenschap was door de jaren heen goed te noemen. Er werden allerlei bijeenkomsten en vieringen gehouden. Maar op een gegeven moment is de geest er niet meer en is het beter om er dan maar mee te stoppen.

Op palmsondag werd in Bredevoort de laatste eucharistieviering gehouden. De onttrekking aan de goddelijke eredienst werd een feit. De band met de geloofsgemeenschap van Bredevoort was een kleine 30 jaar duidelijk aanwezig.

In die jaren werden er over en weer woorden en communicatie gehouden waarin de voorgangers van Bredevoort en Meddo in het weekend wanneer zij aan de beurt waren in beide geloofsgemeenschappen in een viering voorgevingen. Dit heeft altijd prima gewerkt.

Pinksteren 2018

Hoe nu verder?

Het zoeken naar een andere bestemming voor kerk en pastorie is door het coronavirus op een laag pitje komen te staan. Twee keer in de maand verzorgen wij nog een gebedsviering in het weekend. Op eerste pinksterdag was er hier altijd een oecumenische viering. Daar was in het verleden altijd grote belangstelling voor. Maar dit virus geeft te veel beperkingen om deze ook dit jaar door te laten gaan. Ook op 26 juni hebben we een gebedsviering gepland. Normaal gesproken is er dan hier in Meddo ons jaarlijkse volksfeest. Maar de verwachting is dat dit ook dit jaar niet door zal gaan. Ook bij het doorgaan van de Zonnebloemviering in september zetten we grote vraagtekens.

De verwachting is dat er binnen onze geloofsgemeenschap ook veranderingen zullen plaatsvinden. Door een jarenlange inzet als vrijwilliger is er het moment gekomen om te zeggen het is mooi geweest. Toen ik 75 jaar werd heb ik al eens aangegeven dat ik het wat minder wilde maken. Ik ben nu 78 jaar. In januari heb ik de beheercommissie medegedeeld dat ik per 30 juni met al mijn werkzaamheden wil gaan stoppen. Dat ging mij achteraf wel een beetje te ver. Ik wil best nog wel wat doen. Op een lijst heb ik aangegeven wat ik wel en niet meer ga doen. Het is aan anderen om een aantal zaken over te nemen.

Joep Dorsthorst

WINTERSWIJK

Correspondenten

Wilhelmien Wolters

E: winterswijk@sintludger.nl

Voedselbank

Ook deze maand vragen wij u weer om iets in de manden in de kerk te leggen voor de mensen die gebruik maken van producten van de voedselbank. Voor de maand mei zijn dat schoonmaakproducten. Voor de maand juni is dat suiker. Heel hartelijk dank namens deze mensen voor uw gulle gaven.

Overledenen

In de afgelopen 3 maanden zijn de volgende parochianen overleden.

02 januari Andre Beuting. Hij was 71 jaar.

12 januari Jan Willem Kattouw. Hij was 50 jaar.

14 januari Annie Groot Zevert-te Brake. Zij

was 91 jaar.

21 januari Jan van Boxel. Hij was 68 jaar.

22 januari Maria Leemrijze-Oldenkotte. Zij was 101 jaar.

22 januari Frans Tolsma. Hij was 76 jaar.

29 januari Jeanette Tolsma-Klein Poelhuis. Zij was 75 jaar.

09 februari Bennie van Kippersluis. Hij was 73 jaar.

2 maart Margreet Slief-Hillebolt. Zij was 79 jaar.

11 maart Finie Hoitink-Wind. Zij was 71 jaar.

17 maart Dorit van Druten- van Kippersluis. Zij was 79 jaar.

20 maart Doortje Tolkamp-Pfeifer. Zij was 42 jaar.

Parkeerplaatsen

Zoals u vast gemerkt zult hebben is het centrum van Winterswijk rondom het Mevrouw Kuipers Rietbergplein, Schoolstraat, Wie-

ringastraat en Jeugdkerkstraat totaal op de schep gegaan. Dit alles om het vrijheidspark te kunnen realiseren en voor meer groen in het centrum van Winterswijk. Hiervoor heeft ook de parkeerplaats achter de H. Jacobuskerk moeten wijken. Daarvoor zijn er aan de Jeugdkerkstraat, nabij de Ontmoeting en aan de Burgemeester Bosmastraat, achter het oude gemeentehuis, nieuwe parkeerplaatsen aangelegd. Voor hen die niet zover kunnen lopen zijn er, met goedvinden van de familie Woordes, 6 parkeerplaatsen gemaakt aan de Wieringastraat. Deze zijn alleen bereikbaar bij vieringen in de H. Jacobuskerk. Vanaf deze parkeerplaats is de kerk bereikbaar via een trap die op de parkeerplaats is geplaatst.

Harrie Stotteler

Beheercommissie H. Jacobus

Mei is Mariamaand

De meimaand is traditioneel de maand waarin Maria centraal staat. Het is bekend dat Maria binnen de katholieke kerk een belangrijke plaats inneemt. Maria is als Moeder van de Heer vererenswaardig voor alle christenen. Wie naar Jezus kijkt, naar Hem luistert en in Hem gelooft, zoals Maria zelf, die vindt in Zijn Moeder het beeld terug van de mens die, gelooft, hoopt en lief heeft. In onze parochie is er in de maand mei speciaal aandacht voor Maria. Er wordt twee keer een Marialof gehouden. Op zondag 2 mei om 17.00 uur in de H. Calixtusbasiliek in Groenlo en op zondag 30 mei om 17.00 uur in de H. Bonifatiuskerk in Lichtenvoorde. Achter in de H. Jacobuskerk bevindt zich een nis met daarin een icoon 'Maria met het kind Jezus'. Hier is een devotieplek voor 'Maria Van Altijd Durende Bijstand'. Naast de Mariakapel bevindt zich de gedachteniskapel, in deze kapel is een Piëta, een voorstelling van Maria als de moeder van

smarten, die het dode lichaam van haar Zoon Jezus op schoot draagt.

Het thema van de Piëta (het woord betekent medelijden) ontstond in Duitsland waar het voor het eerst rond 1300 in kloosters voorkwam. De kapel wordt dagelijks veel bezocht. Mensen komen vanuit de drukke winkelstraat even de kerk binnen voor de stilte, een gebed en/of het opsteken van een kaarsje. De kapel is dagelijks, behalve zondags, geopend van 10.00 uur tot 17.00 uur.

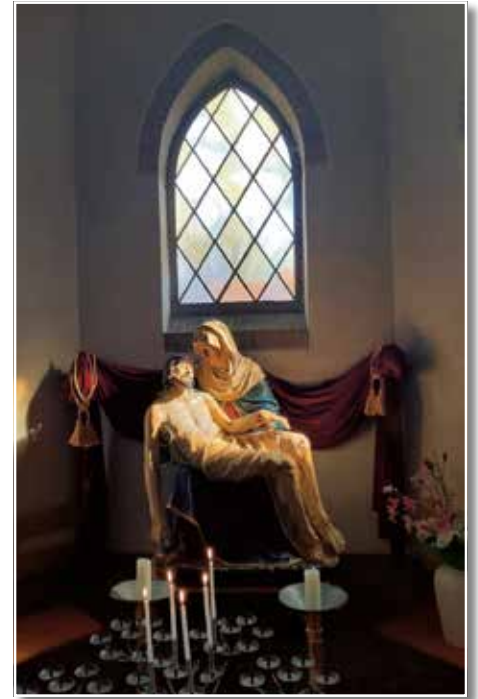
Kracht

Heer, ik wil U vragen, als U mij voorbij ziet gaan

deze dag of morgen, raak mij even aan.

U hoeft niets te zeggen want alleen een stil gebaar

zal in mij bewerken dat ik uw Kracht ervaar.

BREDEVOORT

Correspondent

Dick Hijink, E: DBHijink1952@kpnmail.nl

Voorbij

Voorbij, voorbij o en voorgoed voorbij!

In de vorige uitgave was een foto opgenomen die helaas niet goed uit de verf is gekomen. Op een van de grafstenen staat namelijk de tekst: "voorbij, voorbij o en voorgoed voorbij".

Het is een citaat van dichter J.C. Bloem en staat vermeld op zijn eigen graf. Verleden maand zou er een groot vraagteken achter deze graftekst moeten staan omdat er toen nog geen duidelijkheid was óf en hōe de geloofsgemeenschap uit Bredevoort verder zou gaan.

Nu is die duidelijkheid er wel. In de bijeenkomst van 18 maart heeft de beheercommissie het moeilijke maar weloverwogen besluit genomen volledig te stoppen met haar werkzaamheden. Een aantal leden van de commissie had eind verleden jaar al aangegeven te stoppen als commissielid na de verkoop van het kerkgebouw.

De opzegging van de laatste caritasleden en de lage respons op de laatste enquête maakten duidelijk dat de basis van het voortzetten van de geloofsgemeenschap te smal was geworden.

Ook het sympathieke aanbod van de PKN om gebruik te mogen maken van de ruimte in de kerk op de markt zou zonder voldoende nieuwe vrijwilligers niet haalbaar zijn.

Rond 1 juni, dit is de waarschijnlijke overdrachtsdatum van het gebouw aan de nieuwe

eigenaar, zal de geloofsgemeenschap ophouden te bestaan en opgaan in de grote parochie.

De beheercommissie had al jaren twee beleidspunten:

1. Er wordt gestreefd de kerk zo lang mogelijk open te houden, en
2. Er wordt gestreefd het gebouw zo goed mogelijk te onderhouden.

Het eerste punt vervalt nu de kerk verkocht is en het tweede punt wordt omgezet in: we laten het gebouw in goede orde achter. Redelijk onderhouden, opgeruimd en

bezemschoon. En dat is nog een hele klus.

De laatste viering vond plaats op palmzondag 28 maart. Voorgangers waren pastoor H.A.M. de Jong en diaken C.G.J. Peters met zang van een klein koor. Een kleine 30 personen waren aanwezig.

De dienst was live te zien en kan worden teruggekeken onder andere via YouTube.

Aan het eind van de viering sprak Simone van der Sligte, voorzitter van de beheergroep, een emotioneel slotwoord uit. Enkele passages:

In 1535 werd de parochie Bredevoort gesticht met de Heilige Georgius als patroon.

In 1798 kregen de katholieken na een jarenlang verbod weer een eenvoudig kerkje. En nu, maart 2021, wordt de huidige kerk uit 1871 onttrokken aan de eredienst. Velen hebben dierbare herinneringen aan deze ruimte. Vaak vreugde maar ook verdriet. Helaas komt aan dat alles nu een einde.

Bij een slotwoord hoort ook een dankwoord. Daarmee wil ik graag afsluiten. Namens de beheercommissie wil ik alle vrijwilligers, of deze nu af en toe hun steentje hebben bijgedragen of heel veel, heel hartelijk danken voor hun jarenlange inzet voor deze geloofsgemeenschap. Wij zijn u zeer dankbaar. Wellicht dat wij nog een beroep op u mogen doen in de toekomst.

Dank voor uw komst en aandacht.

Liturgie op Palmzondag

Geloofsgemeenschap H. Hart en H. Georgius
Bredevoort, 28 maart 2021

AALTEN

Correspondenten

Annie ter Hedde
Mia Bijen, E: jomiby@hotmail.com

Familiekroniek

Overleden in de maand maart 2021:

Miep Vermeij-Smit: geboren op 16-08-1929 – overleden op 02-03-2021 in de leeftijd van 91 jaar

Bernard Wiltink: geboren op 09-01-1937 – overleden op 03-03-2021 in de leeftijd van 84 jaar

Gerhard Tijdink: geboren op 03-12-1928 – overleden op 08-03-2021 in de leeftijd van 92 jaar.

Mogen zij allen rusten in vrede.

Voedselbank

De coronacrisis duurt voort en voert en is zelfs ernstiger geworden. De voedselbank is daarom voor veel mensen nog steeds heel belangrijk. Mensen die hier gebruik van maken zullen u hiervoor heel dankbaar zijn. Wilt u ook in de maand mei weer uw bijdrage leveren met producten voor de voedselbank? Heel fijn!

Wij verzoeken u beleefd in de maand mei de volgende producten: schoonmaak- en/of wasmiddelen in de voedselbankmand in de Mariakapel te leggen.

Onze hartelijke dank hiervoor namens de P.C.I. Aalten.

Een gemis

Al meer dan een jaar is de inloopmorgen 'Over de Brug' gesloten in verband met de coronamaatregelen.

De maatregelen: een mondkapje dragen en 1,5 meter afstand houden van elkaar, dat voelt niet fijn aan en haalt de gezelligheid weg. Het voelt als een groot gemis elkaar niet meer te mogen ontmoeten, maar elkaar alléén nog spaarzaam te zien in een viering. Na afloop een praatje maken met deze of gene is nu minimaal 'elkaar ontmoeten'. Heel erg jammer. Graag zien we, dat de tijden weer 'normaal' kunnen worden en dat het vervelende virus niet langer spelbreker is. Veel mensen verlangen ernaar elkaar samen, onder het genot van een kopje koffie, terug te zien en een praatje te kunnen maken. Daar kijken zij en ook wij, de organisatie, echt naar uit.

We zijn inmiddels beland in de derde coronagolf en dat betekent nóg strengere maatregelen.

Mochten alle maatregelen deze zomer toch nog versoepeld worden en alles weer opengaan, dan bent u vanzelfsprekend weer hartelijk welkom op de donderdagmorgen in 'Over de Brug'. We houden hoop en zien u graag terug.

Voorlopig zien we nog uit naar een fijne, niet te warme zomer.

Dank U

*Dank u voor mijn lieve ouders
Dank U voor dat mooie begin
Dank U dat ik op mocht groeien
In zo'n fijn gezin.*

*Dank U voor de grote liefde
Die toen in mijn leven kwam.*

*Tot U na zoveel mooie jaren
Haar weer tot U nam.*

*Dank u voor de kinderen
Die aan ons werd toevertrouwd
We hebben al onze huwelijksjaren
Steeds op Uw hulp en steun vertrouwd.*

*Dank U ook aan onze kinderen
Door hen met liefde en zorg omringd.
Houd saam ook in ere.
De band die jullie samen bindt.*

*Lieve Heer een laatste bede
Zegent U ons nageslacht.
Opdat voor ieder van ons allen
Nog een mooie toekomst wacht.*

*Dank U voor dit mooie leven
Met ups en downs van traan en lach
Dank U dat het mij is geven
Dat ik danken mag.*

Uit: de Gelderlander 31-05-2016

Maria- en Moedermaand

Maria ons aller moeder. Voor katholieken is het een vanzelfsprekendheid: meimaand is Mariamaand. Tijdens deze dagen staan de gelovigen extra stil bij de moeder Gods. Dat kan door middel van een kaarsje branden, de rozenkrans bidden, het lopen van een processie, een Mariabedevoert of Maria een bloemetje aanbieden.

Maria passie
VNB

Iedere geloofsgemeenschap besteedt in de meimaand op zijn eigen manier extra aandacht aan de devotie tot Maria. De meimaand wordt afgesloten op 31 mei, het feest van Maria Visitatie. Maria is populair in de rooms-katholieke traditie. Misschien omdat zij dichterbij ons staat als Jezus. Maria is patroonheilige van de kinderen. Zij is ons aller moeder, van de kinderen, van alle mensen, jong en oud. Misschien omdat wij allen op zoek zijn naar de liefde van een moeder. In de protestante traditie kent zij niet zo'n prominente rol. Zij leidt maar af van Jezus, zo menen protestanten.

Vanaf de advent volgen wij in gedachten Jezus; nu onze ziel geniet van de grote vrede die voortkomt uit zijn verrijzenis, kunnen we niet voorbijgaan aan Haar die Hem aan ons heeft geschonken. Zij stelt zichzelf in de schaduw, maar ze blijft in de herinnering van de mensen, juist omdat wij Jezus aan haar te danken hebben.

Dezer dagen staan vele gelovigen extra stil bij de moeder Gods en vragen haar om kracht in deze moeilijke coronatijd. Dat kan door middel van een gebed in de Mariakapel, een kaarsje branden of een bloemetje bij haar beeltenis zetten of de rozenkrans bidden. Maria is er om hulp en troost te vragen in moeilijke tijden en dagen.

Naast de meimaand als 'Mariamaand' en de bekroning van de paastijd is zij ook de maand van het voorjaar met zon en bloei van bloe-

men.

Moederdag wordt gevierd ter ere van het moederschap. De moderne Moederdag wordt meestal in maart, april of mei gevierd. Dit verschilt echter per land. In Nederland, België en vele andere landen valt Moederdag op de tweede zondag in mei. In de omgeving van Antwerpen wordt Moederdag sinds 1913 op 15 augustus (Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart, Sainte-Marie of Moederkesdag) gevierd.

In families die Moederdag vieren staat de dag in het teken van het verwennen van moeder. Soms krijgt ze ontbijt op bed of een cadeau, of door kinderen op school zelf gemaakte tekeningen en wensjes. Huishoudelijke taken zijn niet haar taken op deze dag, maar de taken van pa en de kinderen. Maar of moeder zich daar goed bij voelt? Het is voor haar een verwendag vol verrassingen. Dikwijls wordt ook oma op deze dag bezocht, hoewel dat momenteel moeilijk zal zijn of zelfs pijnlijk in verband met de strenge coronaregels. Als bezoek mag men maar een persoon per dag ontvangen. Een bloemetje bezorgen of even zwaaien naar moeder of oma voor het raam is een mogelijkheid, haar te laten voelen, dat we aan haar denken.

We hopen dat in de maand mei de regels versoepeld zijn en men een bezoekje, met een bloemetje, aan haar kunnen brengen. De handel in bloemen en hebbedingetjes zal dan zeker vóór de moederdagzondag een absoluut hoogtepunt beleven. En daar-

mee ondersteunen we de ondernemers, een ondersteuning die zij zeer verdienen. Volgens de internationale Moederdag-kalender wordt Moederdag niet overal op de zelfde dag gevierd. In sommige landen is Moederdag meer een vrouwendag.

Juichen-Verraden

Hosanna, aan het begin van de Goede week, op de eerste zondag van die week, in de palmpasenviering herdachten we de inhaaltocht van Jezus in Jeruzalem.

In de viering sprak voorganger Hans de Graaf in zijn overweging mooie woorden als: "Vader in de hemel. Uw zoon zond zijn leerlingen uit om de intocht in Jeruzalem voor te bereiden. Zo reed de Koning der koningen de heilige stad binnen. In naam van Hem vragen wij U, zend ons ook uit, dat wij zijn oproep verstaan om hem na te volgen in vreugde en verdriet, in voor- en tegenspoed. En breng ons uiteindelijk thuis in het hemelse Jeruzalem, in naam van Hem de koning Jezus Christus. Amen." En in zijn overweging: "Hij werd als een koning in Jeruzalem onthaald. Op een ezeltreed reed hij de stad binnen. Het zou de laatste week inleiden van zijn aardse leven.

Een hoogtepunt in zijn leven. Een week later een diep, diep dieptepunt.

Verraden werd hij, verlaten werd hij. Verdachtmakingen en slachtoffer binnen een mellec van politieke en godsdienstige achterklap. Ik denk dat alles wat met Jezus gebeurde, heel herkenbaar is, ook voor jonge mensen. The Passion is op de televisie een hele gebeurtenis. Het verhaal van Jezus passie, eigentijds uitgebeeld en gezongen. Mensen van allerlei pluimage, beslist niet allemaal kerkgangers, doen mee. Blijkbaar is de passie van Jezus een herkenbaar verhaal. Het roept de tegenstellingen van het leven op. Het in de hemel

prijzen en het verguisd worden. De hardheid van het leven, ongenadig en zonder ook maar enig mededogen. Verraad, in de steek laten, ontkenning, machthebbers, handen wassen in zgn onschuld, lijden in eenzaamheid."

Daarna hebben de gelovigen deelgenomen aan het verkorte lijdensverhaal.

Voor in de kerk lagen gewijde palmtakjes om mee naar huis te nemen. Ook de mooie woorden, die gesproken werden, waren om mee naar huis te nemen en te overdenken als voorbereiding op de komende lijdensweek van Jezus en zijn verrijzenis op eerste paasdag.

Hosanna, keer op keer

Van vreugde om het grote heil moet heden juichen al wat leeft, daar Hij die allen redden wil de doods vijand vernietigd heeft.

Met twijgen van olijf en palm en zingend, Davids Zoon ter eer, gaan velen Jezus tegemoet, hosanna roepend keer op keer.

VRAGENDER**Correspondent**

Hemmy Severt, E: hemmysevert@caiway.nl

Kroniek

Op 4 maart is te Lichtenvoorde overleden op de leeftijd van 87 jaar de heer Frans Klein Gebbinck.

Wij wensen zijn naasten veel kracht en sterkte voor de komende tijd.

Bereikbaarheid

Nu onze parochiekerk een andere bestemming krijgt en het secretariaat aan de Heelweg niet meer bemand is, kunt u ons bereiken door naar het secretariaat van Groenlo te bellen. Zij zullen u, indien noodzakelijk, naar ons doorverwijzen. Ook kunt u hier uw misintenties doorgeven.

Het secretariaat is bereikbaar op werkdagen van 9.00 uur tot 12.00 uur op T: 0544-46 46 63.

In pastorale noodsituaties kunt u contact opnemen met de pastorale noodwacht, T: 06-190 17 292.

Vrijwilligers kerkhof

Bij toerbeurt zijn zes groepen vrijwilligers, elk bestaande uit vier of vijf mannen, elke woensdag op het kerkhof bezig om het onkruid

te verwijderen en het gras te maaien. En als er hard gewerkt wordt dan hoort daar ook een koffiepauze bij. Woensdag 31 maart was de allerlaatste dag dat er koffie gedronken kon worden in de vergaderruimte van de pastorie. Daags erna vond de feitelijke overdracht plaats van de pastorie en het kerkgebouw aan de nieuwe eigenaren die zoals bekend zal zijn appartementen gaan bouwen in de kerk. De pastorie zal dan ook als woning beschikbaar komen.

Op de bijgevoegde foto de laatste vier koffiedrinkers op 31 maart: Louis Mokkink, Bennie Severt, Bennie Overkamp en Bennie Schilderink.

Het onderhoud van het kerkhof blijft gewoon doorgaan na 1 april. En het is de bedoeling dat er op het kerkhof een nieuw gebouwtje gaat komen waar de baar

en het gereedschap opgeborgen kan worden en waar de vrijwilligers een kop koffie kunnen drinken. Voor de kerkhofbezoekers zal er een toiletruimte gemaakt worden.

Dat gebouwtje staat er nog niet.

Er is een afspraak gemaakt met de Stichting Marke Vragenderveen dat we in de tussentijd in hun gebouw kunnen pauzeren tijdens het onderhoudswerk op het kerkhof.

Namens alle kerkhofvrijwilligers dank aan de SMVV.

Gezocht

Gezocht: twee canonborden uit de gesloten kerk.

Tijdens een kerkviering staat er altijd een set van drie canonborden op het altaar voor het kruisbeeld. De drie canonborden uit onze kerk met een tekst in het latijn en een mooie koperen omranding mochten meegenomen worden nu onze kerk gesloten is. Op 26 maart stond alleen het grote bord er nog. Ik heb toen dat grote bord mee naar huis genomen. Omdat er een breuk in de glasplaat zat keek ik hoe ik die achterzijde kon losschroeven om de kapotte glasplaat er uit te halen. Toen zag ik daar tot mijn grote verbazing een koperen plaatje met de volgende gravering:

*uit dankbaarheid!
onderduikers en evacués
tijdens de 2e wereldoorlog*

Zeer waarschijnlijk is de set van drie canonborden aan de parochie geschonken bij de ingebruikname van de nieuwe kerk in 1952. Voor het kerkarchief wil ik deze schenking graag vastleggen door een foto te maken van de drie borden samen en van de gravering op de achterzijde.

Mijn vraag is nu wie heeft in de week van 21 tot 27 maart de twee kleine canonborden meegenomen?

U hoeft ze niet terug te geven, ik wil ze alleen even hebben om een foto te kunnen maken van de drie borden samen.

Bent u degene die de twee borden heeft neem dan even contact op met mij.

Hopelijk kunnen we de gulle gift van de onderduikers en evacués op een goede manier vastleggen voor het nageslacht.

Bennie Schilderink

Terugkijken

Terugkijken naar een klein jaar afscheid in Vragender

Afgelopen jaar las ik het in het parochieblad: als de eerste van acht kerken ging Sint-Antonius van Padua te Vragender sluiten. Wetenschappelijk en praktisch had ik al eerder met sluitingen van instellingen te maken en wist dat het een heel proces zou zijn. Omdat ik enige jaren eerder in Vragender woonde voelde ik me betrokken en bood ik mijn medewerking aan. Op 1 april is nu de overdracht van de kerk – wat hebben jullie een

intense periode achter de rug. Als betrokken buitenstaander wil ik nog een keer terugkijken.

In begin was het voor mij onoverzichtelijk al die mensen van het beheer, bestuur, werkgroep enzovoort te kunnen plaatsen. Wat ik nu weet is dat iedereen zijn uiterste best deed en doet om deze sluiting in goede banen te leiden. Iedereen naar zijn vermogen: denkend, handelend, fotograferend, beslissend, gelovend, steunend, lachend, regelend...

Er hadden in deze periode dingen misschien beter kunnen lopen. Maar uit ervaring weet ik dat er bijna altijd iets misgaat en dat is het goede informeren van de kleine en grote beslissingen. Ik kon dit afgelopen herfst bij de bijeenkomst bij Overkamp voelen, dat ook hier in het bijzonder de informatie beter had kunnen zijn. In zekere zin had het corona gebeuren hier invloed op. En ook dit hoort dit bij een sluitingsproces.

En toch zijn er bijzondere stappen erna gezet: nog een keer stilstaan bij 150 jaar kerkgeschiedenis, nog een keer de eredienst en dan onttrekken. Er was de beslissing om het via livestream uit te zenden en zo veel mensen hebben het bekeken. En nu resteerde nog te kijken wat in de toekomstige kleine kapel en voor de begraafplaats moest worden behouden.

Over veel is nagedacht en daarom was het ook duidelijk dat de gemeenschap bij het sluitingsproces moest betrokken worden. Er was een afscheidsmoment georganiseerd, dat iedereen nog een keer door de kerk mocht gaan. De voorbereiding hiervoor vergde veel energie, mensen waren erbij en hebben geschouwd, bedacht, opgeruimd en veel parochianen kwamen, ook de burgemeester. Zonder haar was er geen vergunning verleend.

Op de laatste zaterdag in maart was ik er nog een keer – en ik kon voelen, dat er rust was, dat iedereen nu meer vrede had, dat mensen het afscheidproces aan het afronden waren. Afscheid nemen is een individueel gebeuren, maar blijft altijd een proces van ups en downs. Ik wil mij bedanken dat ik nog een keer mee mocht gaan en wens de geloofsgemeenschap, dat ze toch kan blijven bestaan met het idee van een of twee samen – daar zal Hij zijn.

*De beste wensen van
Sabine Becker-Klunder*

Lege parochiekerk

Het zat er al langere tijd aan te komen: sluiting van onze parochiekerk H. Antonius van Padua. Maar toch ging het wel weer erg snel. De feiten volgen elkaar in rap tempo op. De laatste heilige eucharistie; laatste woord- en communieviering; laatste woordviering, steeds de laatste keer.

Dan toch nog een feestelijk moment voor de definitieve sluiting: de erg mooie viering ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van onze parochie en kerk. Zoals al eerder aangegeven is dat een mooie, zinvolle en dankbare gelegenheid geweest om te vieren.

En dan de harde werkelijkheid slechts enige dagen later: de onttrekking van de kerk aan de goddelijke eredienst. Een memorabel moment, zeker de stijlvolle combinatie met het feest van Maria Lichtmis. Het heeft de pijn wat verzacht, voor de gemeenschap.

Dan hierna de realiteit: het leegruimen van kerk, pastorie en overige ruimten. Waar heen met de inventaris, onze kostbaarheden en zaken waaraan men emotioneel is gebonden?

Richtlijn hierbij is de inventarisatie die is gemaakt door het Catharijne Convent te Utrecht volgen, de opgestelde procedure van het bisdom. Door het parochiebestuur en de beheercommissie is een brede werkgroep samengesteld om de eerste stappen te zetten. Alles is besproken, bekeken en beoordeeld en in categorieën ingedeeld. De groep werd ondersteund door dhr. Hans de Graaf namens parochiebestuur en Sabine Becker, oud-inwoner van Vragender.

Er is in relatief korte tijd enorm veel werk verzet. Archieven zijn geschoond en gedeeltelijk gedigitaliseerd en overgebracht naar het archiefbeheer van de ECAL te Doetinchem waar het ook is te raadplegen. Er werden bestemmingen gezocht en gevonden voor de al eerder genoemde spullen. Er gaan zaken naar de Filippijnen naar pastor Dave Capucao, stukken blijven in en aan de kerk verbonden als waardevol erfgoed, het orgel en de kruiswegstaties worden opnieuw ingezet in een parochie in Polen, er zijn zaken geselecteerd en opgeslagen om te zijner tijd naar Vragender terug te keren in een te realiseren kapel (H. Maria en H. Donatus). De doopvont krijgt een plek op het kerkhof en het grote triomfkruis (achter het altaar) zal een plek krijgen in ons dorp als landkruis. De misgewaden en het altaarlinnen en aanverwante kleding wordt binnen de parochie geselecteerd op bruikbaarheid en dus gedeeltelijk weer ingezet in de parochie.

Alle benodigdheden welke noodzakelijk zijn voor een uitvaart, een viering in welke vorm dan ook en waar in ons dorp zijn ook tijdelijk opgeslagen. Diverse waardevolle en mooie stukken zoals een monstrans, kelken, dikke oude bijbel, twee kazuifels en meer komen in een vitrine.

Er was een zeer goed bezochte kijkdag en gelijk kon men nog eenmaal door de kerk lopen, een afscheid, nog een laatste kaarsje opsteken maar ook kon men een bod doen op overtollige spullen of een kleinigheid voor een vrije gift meenemen als aandenken. De financiële opbrengst van de goederen wordt weer ingezet voor het realiseren van diverse genoemde plannen.

Twee grote beelden krijgen een plek in het heiligenbeeldenmuseum in de kerk van Kranenburg en ook is de werkgroep Roemenië van onze zusterkerk PKN Johanneskerk te Lichtenvoorde blij gemaakt met spullen die daar nog weer van harte welkom zijn.

Zo heeft circa 95 procent van alle goederen een goede en respectvolle bestemming gevonden.

Dan blijft van de kerk enkel nog een leeg gebouw over, maar waar mensen toch weer een bestemming aan gaan geven. Het gebouw was tijdens vieringen gevuld met mensen en zal nu door bewoning ook weer

gevuuld worden door mensen. Een warm idee. Een intense klus hebben wij allen samen geklaard: parochiebestuur, beheercommissie, pastoraatsgroep, werkgroep kerkinventaris, onderhoudsploeg kerkhof en vele vrijwilligers. Dit alles naar ieders vermogen en inzet, in goede harmonie.

Wij bedanken elkaar voor deze prettige samenwerking.

En dan op naar de lopende klussen:

A. realiseren H. Maria/H. Donatuskapel;

B. realiseren van een werk-/opslagruimte voor beheer en onderhoud kerkhof;

C. oprichten landkruis.

Naast genoemde plannen misschien wel de allerbelangrijkste klus voor ons allen: het verbonden blijven met elkaar als parochiegemeenschap H. Antonius van Padua te Vragender.

*Met welgemeende groet
beheercommissie H. Antonius van Padua*

LICHTENVOORDE

Correspondent

Vacant

webredacteur: Guus Hulshof

E: guushulshof@live.nl

Van de beheercommissie

Afgelopen voorjaar hebben we een aantal keer vergaderd als beheercommissie. Bij elk overleg was er een afgevaardigde van het dagelijks bestuur van de parochie bij. Hier volgt een korte samenvatting wat we onder andere in maart zoal besproken hebben.

1. Dagelijks bestuur parochie

- Het dagelijks bestuur begint, wanneer de corona maatregelen het toestaan, met de lokale gesprekken. Hierin worden de stappenplannen bekendgemaakt over allerlei zaken die meer uniformiteit aan de organisatie gaan geven. Voorlopig worden de eerste aanpassingen per e-mail opgesteld en in de loop van het jaar hopen we op fysieke bijeenkomsten.
- Momenteel gaan alle bestaande e-mailadressen vervangen worden vanwege de nieuwe parochienaam. Vanuit het secretariaat wordt er achter de schermen het een en ander aangepast. We vertrouwen op goede en snelle aanpak en dat alles veilig overgezet wordt.
- Riet Kolkman en Miranda Eppingbroek gaan assisteren bij de cassiersfunctie voor Lichtenvoorde. Hiermee is deze belangrijke financiële post aangevuld waarvoor onze hartelijke dank voor beide dames.

2. Pastoraat

- Om meer duidelijkheid aan nabestaanden te geven na overlijden komen

er vaste afspraken over het katholiek afscheid. Er komt nog een schrijven hiervan van het pastoresteam.

- Afkondigen van overledenen, afkomstig van omliggende geloofsgemeenschappen waar geen vieringen meer zijn of worden gehouden, gaan mee met de gebedsintenties.
- Het parochiebestuur is aan het onderzoeken hoe er in de toekomst invulling gegeven kan worden aan wat voorheen de Ludgerdag met Hemelvaart was. Dit gebeurt uiteraard parochie breed. Ideeën zijn welkom.
- 3. Gebouwen
 - De bestemming van onze lift naar het koor is nog onzeker. De kosten voor reparatie en onderhoud worden afgewogen ten opzichte van het gebruik ervan. We gaan nog verder in gesprek met gebruikers en deskundigen.
 - Ons AED-toestel is afgeschreven en aan vervanging toe. Dit jaar zullen we een nieuwe aanschaffen en daarvoor gaan we leveranciers benaderen. Ook zal er een inventarisatie plaatsvinden van gecertificeerde gebruikers. Eind dit jaar hopen we weer alles op orde te hebben.
 - Ons orgel vertoont vele tekortkomingen. Het is elke keer een hele klus voor dirigent/organist Frans Thomassen om met kunst en vliegwerk ons koor te begeleiden. Een nieuw of een ander orgel staat al jaren met stip op de wensenlijst van de dirigent. Reparatie, vervanging, overplaatsing, alle mogelijkheden komen aan bod.
 - Vragender heeft een deel van haar eigendommen gestald in de pastorie. Binnen-

kort zal hiervoor de zolder boven de sacristie vrijgemaakt worden. De dames van de werkgroep Vrouwen Hier Voor Vrouwen Daar zijn druk met de voorbereidingen daarvoor.

Moederdagvreugde

Op zondag 9 mei is het Moederdag. De maand mei staat onder katholieken bekend als de Mariamaand. 'Maria, ze is de moeder van evangelisatie', zo omschrijft paus Franciscus in het laatste hoofdstuk in Evangelii Gaudium.

Maria is toegankelijk door haar begrip. Luisterend naar verdriet, troost biedend... Door haar moederlijke genegenheid opent ze de harten. Ze straalt onophoudelijk de nabijheid van Gods liefde uit. Een kaarsje branden, een

intentie, een gebed zijn voldoende. Ze is een ware moeder van alle moeders die we op Moederdag een extra in het licht zetten. Luister naar de overweging van pastoor De Jong op deze zondag.

Het evangelie van Johannes (15,9-17) sluit aan op Moederdag. De boodschap deze 6e zondag na Pasen is: 'geen groter liefde kan iemand hebben dan deze, dat hij zijn leven geeft voor zijn vrienden'.

Dagelijks is op de morgen de Mariakapel in onze kerk open. U kunt er een kaarsje opsteken, een novenaar laten branden. Wees welkom bij Maria.

Hemelvaart

Op donderdag 13 mei is het Hemelvaart. 'Normaal' vieren we op deze dag de Ludgerdag in de pastorietuin in Vragender. Daar komen medeparochianen uit heel de parochie en mensen die onderweg zijn op de fiets op Hemelvaartsdag samen.

Dit jaar vieren we Hemelvaart binnenshuis, zonder de achtergrond van de Ludgerdag, thuis in de Bonifatiuskerk. Om 11 uur komen we voor dit hoogfeest veertig dagen na Pasen samen in de eucharistie. Voorganger is pastoor De Jong.

Het tijdsplan van veertig dagen komt overeen met de tijd die Lucas vermeldt in Handelingen 1, 3: 'Jezus verscheen aan zijn leerlingen

gedurende veertig dagen (na zijn verrijzen) om daarna omhoog geheven te worden.' Het getal 'veertig' verwijst ook naar 'voorbereiding'. In dit geval de voorbereiding op de zending van de leerlingen. Hemelvaart is het feest van de blijvende aanwezigheid van

Christus onder zijn volgelingen, maar anders dan voorheen: als verheerlijkte Heer. Zijn adem, zijn Geest zal voortaan hun, ons leven inspireren. Dit wordt met Pinksteren gevierd. Zondag 23 mei 11 uur vieren we het hoogfeest van Pinksteren.

HARREVELD

Correspondenten

W. Taken en L. Schenk

Website redactie: Miranda Krabben

E: harreveld@paulus-ludger.nl

Pinksteren 2021

Nu al voor het tweede jaar dat we niet met zijn allen de pinksterviering kunnen bijwonen in de openlucht of in de kerk. Hopelijk mogen we wel weer samen komen in de tuin of in de kerk in 2022.

Inleveren intenties

Sprekuren elke eerste maandag van de maand 18.00 tot 19.00 uur. Voor uitgave van juni, uiterlijk met het sprekkuren van maandag 3 mei of hiervoor in de brievenbus.

Tijdens de vakantieperiode juli/augustus zijn er geen vieringen en ook geen sprekkuren, de intenties zullen worden voorgelezen in de september viering in onze eigen kerk, nieuwe intenties kunnen in de brievenbus voor 2 augustus 2021.

Overleden

Op 11 maart is Marcel Diks overleden op een leeftijd van 71 jaar.

Op 1 april is overleden Joop Nieuwenhuis op een leeftijd van 87 jaar.

Afscheid heeft in besloten kring plaatsgevonden.

Wij wensen de families veel sterkte namens de geloofsgemeenschap H. Agatha Harreveld.

Moeder Maria,

*mijn eigen moeder heeft mij van u verteld
toen ik een kind was.
Sedert die jaren weet ik reeds wie gij zijt.
Ik weet dat gij een bron zijt van gaven,
en dat gij miljoenen mensen die u hebben aanroepen,
hebt verhoord.
Als ik naar uw beeltenis kijk,
gaat er een warmte vanuit,
alsof gij zeggen wilt:
'Zeg maar wat je op je hart hebt, en ik zal je bijstaan'.
Men noemt u niet voor niets,
de Moeder van Altijddurende Bijstand.
Sta ons bij, Maria, dag in dag uit,
altijd en overal,
laat ons niet alleen. Amen.*

Uit het 'Gebedenboekje' van Toon Hermans

ZIEUWENT

Correspondenten

Anneke Kouijzer en Jos Lageschaar
E: ludgerzieuwent@gmail.com

Overleden

Op maandag 29 maart is overleden Theresia Alcida Maria Hoenderboom- te Poele, Trees Hoenderboom in de leeftijd van 89 jaar.

4 en 5 mei

Bloemen bij monument

Op 4 mei zal de beheercommissie van de locatie Zieuwent om tien uur bloemen leggen bij het oorlogsmonument in het gedenkpark.

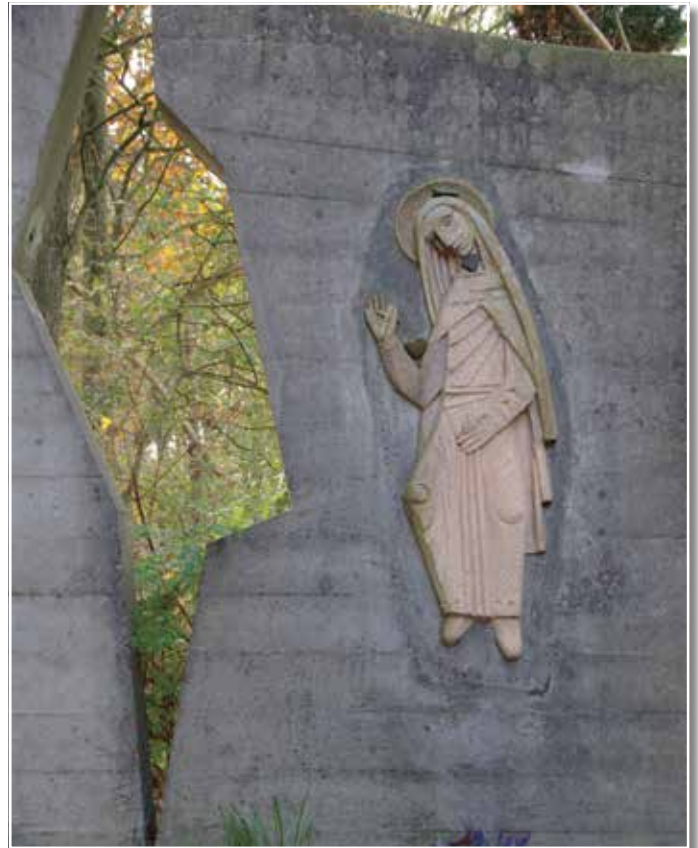
Vlaggen in top

Op de ochtend van 5 mei zullen weer de vlaggen van onze bevrijders gehesen worden op het plein voor de kerk.

Maria in mei

Van oudsher staat Maria in de meimaand vaak centraal. Op de fietsroute 'Kerken, kruisen en kapelletjes', die we vorige zomer corona-proof geopend hebben, kom je haar ook een aantal malen tegen. De route (25 km.) start en eindigt bij onze H. Werenfridus en voert je langs religieuze monumenten in en rondom Zieuwent.

Het kapelletje aan het Rollaspad (foto's onder) is gewijd aan O.L. Vrouwe van Altijddurende Bijstand. De Fatimakapel (foto rechts) ligt aan de Poelhutterslatdijk.

MARIËNVELDE

Correspondent

Vacature

4 Mei Dodenherdenking

Het nationaal jaarthema voor 2021 is:

Na 75 jaar vrijheid!

We moeten ons afvragen, wat heeft de afgelopen 75 jaar voor ons betekend? Hoe gaan we om met vrijheid, hoe verantwoordelijk voelen we ons daarvoor en wat vraagt het aan inzet van onszelf en anderen? Daarom maken we dit jaar de balans op. Waar staan we nu? Zeker nu we worden geconfronteerd door een pandemie met groot-schalige vrijheidsbeperking waardoor onze bewegingsvrijheid onder druk staat. Deze crisis doet een sterk beroep op ons uithoudingsvermogen. Wat doen we hier in Mariënveld op 4 mei 2021 met de 76ste Dodenherdenking? Het staat in het volgende gedicht:

*Nu dan al voor het tweede jaar
vieren we 4 mei niet in het openbaar
niet met een plechtigheid in de kerk
alleen op het kerkhof, heel beperkt
vanwege corona is het risico te groot
daar stellen wij geen publiek aan bloot!
We brengen bloemen naar de 5 oorlogsgraven
Naar hen, die hun leven voor onze vrijheid gaven
En ook bij Edward Cieslar, vermoord in Mariënveld
hij werd een van de vele Poolse verzetshelden
bij hen allen staan we stil met groot respect
op deze voor ons historische plek.
Je hoort mensen zeggen: wat moet je na 76 jaren
met al deze oorlogsverhalen?
wat moet je met al deze herinneringen
komen ze nog wel bij ons binnen?
Maar dan zeggen zij die nu nog leven
ons verdriet en angst is altijd gebleven!
Ook nu nog zijn dictators aan de macht
racisme en geweld, we zien het elke dag,
Democratie is ons hoogste goed
wordt nog dagelijks vergoten met onschuldig bloed.
Gelukkig onze kinderen in dit land,
die in een rechtsstaat zijn beland
waar je altijd, ook al is het apart
jouw idealen mag volgen vanuit je hart,
waar geloof en geaardheid worden geaccepteerd
en in onze grondwet staan geregistreerd.
Ook al is onze vrijheid door deze pandemie
in grote mate beperkt zoals we zien,
wij kunnen slechts in hun schaduw staan
En daarom zal elk jaar deze herdenking doorgaan!*

Ank Wopereis

INTENTIES

Meddo

Zaterdag 8 mei

Overleden ouders Schurink-Elsinghorst; Annie en Antoon Zieverink-Alefs; Johan Elsinghorst; Luc en Jan Klein Tuente; Jaargetijde Henny Overkamp.

Zondag 23 mei, Pinksteren

Henrikus Johannes Koldewey; Antoon en Annie Zieverink-Alefs; Johan Elsinghorst; Luc en Jan Klein Tuente; Overleden familie Rötter;

Liesbeth en Bernard Ubbink-Hegeman; Jaargetijde Gerard en Marie Hoog Antink-Oosterholt; Maria Severt-Hoog Antink.

Harreveld

Zondag 23 mei, Pinksteren

Jaargedachtenis: Herman ten Have; Colleta Wellink-Waanders.

Verder bidden wij voor: Joop Nieuwenhuis; Marcel Diks; Fiene Schutten-ten Have; Leis Wolters-Hummelink; Overleden familie De

Both en Van Raesfeld; Overleden ouders Van Bronkhorst-Toebes; Marietje Krabben-Wiegers; Agnes Klein Gebbink-Sprengelder; Aloys Krabbenborg en Benno; Riek Waenink-Heutinck; Aloys Hogenkamp; Lucy Penterman; Teun Wiegers; Overleden ouders Lankveld-Harbers en Gerard; Theo en Leis Weikamp-ten Brinke; Theo Kolkman; Overleden ouders Waenink-Heutinck.

Schitterend wonen

Betting Wonen

B R E D E V O O R T

www.bettingbredevoort.nl

Betting Wonen BV
Prins Mauritsstraat 13-15
7126 AC Bredevoort
Telefoon: (0543) 45 15 67
info@bettingbredevoort.nl

Openingstijden:
maandag: 13.30 - 17.30 uur
dinsdag-donderdag: 9.30 - 17.30 uur
vrijdag: 9.30 - 21.00 uur
zaterdag: 9.30 - 17.00 uur

Instelling beheercommissie voor Lieveidse kerk

De personen van de in juni afgetreden locatieraad Christus Koning hebben in de voorbije periode op informele en vertrouwelijke basis contacten gehad met leden van het parochiebestuur. Vervolgens ontving het nieuwe parochiebestuur van de parochie HH. Paulus en Ludger een brief van de in juni afgetreden locatieraadsleden.

Aanleiding vormde het inzicht dat de locatie zo niet kan functioneren. Het gebeuren in juni 2020 waarbij de kerk in Lieveidse ontheiligd werd, is een pijnlijke kwestie die het onderlinge vertrouwen heeft geschaad en alleen maar verliezers kent. Op de brief volgde overleg met pastoor De Jong en een gezamenlijk gesprek tussen alle betrokkenen. Zij allen betreuen de veroorzaakte situatie en de niet goed verlopen communicatie. De leden van de voormalige locatieraad gaven aan het beleid van het bestuur en het pastoraal team te respecteren en uit te voeren en de lopende zaken in de parochie en de locatie te willen blijven behartigen. Naar aanleiding hiervan willen we allemaal een streep zetten onder wat gebeurd is en

De kerk Christus Koning in Lieveidse

hebben we duidelijke afspraken gemaakt zodat de geloofsgemeenschap Lieveidse ook verder kan. Vanaf nu vormen zij de beheercommissie ad interim voor Lieveidse. Ad interim wil zeggen tot aan de herbestemming van het kerkgebouw. Voor pastorale taken wordt gezocht naar een pastorale coördinator. Hierbij ligt

een rol voor het pastoraal team weggelegd. We hebben besloten te volstaan met dit bericht en hopen dat de nu ingezette weg de geloofsgemeenschap Lieveidse ten goede zal komen.

Jos Rosendaal,
vice-voorzitter parochiebestuur

Persoonlijk, betrokken en dichtbij

- Persoonlijk, betrokken en dichtbij
- Één vertrouwd aanspreekpunt
- Professionele begeleiding
- Tot 1.700 euro goedkoper

Persoonlijk, betrokken en dichtbij!

Weet u waarom de kwaliteit van GUV Uitvaartzorg ook nog eens veel goedkoper is?

GUV Uitvaartzorg is een non-profit organisatie. Zo kunnen wij de beste dienstverlening bieden tegen de allerlaagste tarieven. GUV heeft ook alle faciliteiten in eigen huis voor de verzorging van de complete uitvaart. U wordt daarbij ondersteund door één vertrouwd uitvaartbegeleider.

Wij helpen u altijd persoonlijk, betrokken en dichtbij. Én gegarandeerd goedkoper!

Meer weten? Bel GUV, een vertrouwd idee!

T: 0800 - 08 09 | www.guv.nl

Roomse blijheid in mei: ontvangen zij de eerste hostie?

Kinderen goed voorbereid

Kinderen zijn goed bezig met de voorbereidingen voor de dag waarop ze hun eerste heilige communie zullen ontvangen. Iedereen duimt dat het beter gaat met corona zodat in het laatste weekend van mei een feestje gehouden kan worden.

Ze willen graag leerling van Jezus zijn. En ouders helpen daarbij. Er zijn speciale digitale spreekuren opgezet voor contact met pastores. Corona geeft ook iets goeds: meer digitale creativiteit die communicatief beter bij kinderen aansluit. Daarnaast is er ook fysiek contact in kleine groepjes.

Foto's Lotte te Bogt

Palmpasen

Zo nam een afvaardiging van de communicantjes deel aan de viering rond Palmpasen. Geheel gescheiden van de volwassen mensen in de kerk, maakten zij met twee vrijwillige begeleiders in de parochiezaal van het naastgelegen parochiecentrum een palmpaasstok.

Wat betekenen het broodhaantje op de stok, het buxustakje, de 30 rozijntjes en de 12 chipjes aan hangende slingers aan het kruis ook al weer?

(Het broodhaantje omdat Petrus, zijn vriend, Jezus drie keer toe had verloochend. Het buxustakje staat voor de palmtakken waarmee Jezus bij zijn intocht in Jeruzalem werd toegejuicht. De 12 chipjes voor zijn

12 vrienden en de 30 rozijntjes staan symbool voor de 30 muntstukken die Judas kreeg voor zijn verraad.) Kijk voor meer foto's met verslag op de website van de parochie: www.sintludgernu.nl.

Goede Vrijdag

Op Goede Vrijdag waren communicantjes uitgenodigd voor de kruisweg. Ze luisterden naar het paasverhaal. Vanwege corona waren geen

volwassenen in de kerk dan alleen een van de ouders. De kinderen die er niet bij konden zijn werden bij het paasverhaal betrokken door middel van een kleurplaat die ze hadden gekregen. Zij leverden thuis een bijdrage aan de kruisweg door zelf een 15e statie te tekenen. Dit werd een reflectie van de kinderen zelf.

Onder leiding van pastoor De Jong werd het lijdensverhaal van Christus verteld. Misdienslaars liepen met brandende kaarsen en een kruis statie voor statie langs. Daarbij werd inhoud gegeven om na te denken over dingen die dagelijks minder leuk zijn of waarover 'je' spijt kan hebben. Kinderen kregen een blanco briefje uitgereikt waarop ze de minder leuke dingen op konden schrijven. Deze werden tijdens de kruisverering in een envelop gedaan en buiten in een korf verbrand. "Zo bereikt jouw gedachte Jezus en God. Alleen zij weten wat je schrijft."

Regels voor de vieringen

In deze tijd met het coronavirus moeten we ons aan een aantal regels houden om het virus onder controle te houden.

- Het heeft onze voorkeur dat u zich vooraf aanmeldt voor de viering.
- Wij vragen u om de aanwijzingen op te volgen die bij binnenkomst, vertrek en de communie worden gegeven.
- Bij het kruisteken wordt het lichaam niet aangeraakt.
- Gelovigen houden elkaars hand niet vast tijdens het bidden van het Onze Vader.
- Tijdelijk geven wij elkaar geen hand bij de vredeswens.
- Wij vragen u om bij het uitreiken van de de communie anderhalve meter afstand van elkaar te houden.
- U dient voor het ontvangen van de heilige hostie uw handen te

reinigen.

- Kinderen die nog niet ter communie gaan worden zonder aanraking gezegend op anderhalve meter afstand.
- Wilt u de heilige hostie niet met de hand aanraken, dan kan een eigen 'corporale' meegebracht worden op de hand en zo de heilige hostie naar de mond gebracht worden. Bij een corporale kunt u denken aan een kleine schone witte zakdoek.
- U kunt bijdragen aan de collecte via een collectebus op een tafel bij de uitgang, via een bankoverschrijving of via een gift-app.

Plaatsen reserveren voor viering

Reserveren rond Hemelvaart en Pinksteren

We wachten de regelgeving van regering en bisschoppen af en zullen op een later moment bekend maken hoe het reserveren gaat gebeuren. Wij houden u op de hoogte via de parochiewebsite SintLudgernu.nl en de Groenlose Gids/Elna.

Hoe werkt het voor de weekvieringen

Bij een viering in de loop van de week kunt u zich voor het begin van de viering melden. Uw naam en telefoonnummer worden dan genoteerd.

Hoe werkt het voor de weekendvieringen

Voor het bijwonen van een viering in het weekend kunt u op de website van de parochie een plaats reserveren.

Voor parochianen die geen internet hebben of hulp nodig hebben bij het aanmelden, bestaat de mogelijkheid om de aanmelding telefonisch door te geven op T: 06-83 13 71 02. Dit telefoonnummer is maandag tot en met vrijdag van 9:00 tot 12:00 uur bereikbaar.

U kunt zich ook voor aanvang van de viering inschrijven bij de kerkdeur. Als er nog plaats is, kunt u de viering bijwonen. Ook als u zich bij de kerk aanmeldt, moet u uw naam en telefoonnummer opgeven voor het bron- en contactonderzoek.

Het heeft de voorkeur dat u zich voor de viering telefonisch of via de website aanmeldt om de doorstroom te bevorderen bij het begin van de viering.

Handleiding website

1. Ga naar de website van de parochie, www.sintludgernu.nl. Selecteer de menu optie 'Vieringen'.
2. U ziet nu de vieringen voor de komende twee weken. Bij de vieringen voor de komende zeven dagen staat een knop 'Reservering aanvragen'. Deze knop blijft zichtbaar tot zaterdagmiddag 12:00 uur.
3. Klik op de knop 'Reservering aanvragen'.
U ziet dan een scherm met de locatie, datum en tijd van de viering. Op dit scherm moet u uw naam, telefoonnummer en e-mailadres invullen.
Vervolgens kunt u aangeven met hoeveel personen u wilt komen. Ga akkoord met de voorwaarden door een vinkje te zetten de verklaring dat niemand corona heeft en dat u akkoord bent met het verwerken van uw gegevens.
Klik op 'Versturen' om de aanvraag te versturen.
4. Als u alles correct heeft ingevuld, dan ontvangt u een e-mail met een bevestiging van uw reserveringsaanvraag. In deze mail is een link opgenomen waarmee u uw aanvraag kan annuleren.
Let op: deze e-mail geeft u nog geen recht op een plaats, deze mail bevestigt dat wij uw aanvraag hebben ontvangen.
5. Op vrijdagavond krijgt u een e-mail waarin een staat of u mag komen of op de wachtlijst staat. Ook in deze mail is een link opgenomen waarmee u uw aanvraag kan annuleren.

Als u zich na vrijdagavond nog aanmeldt, ontvangt u op zaterdagmiddag een e-mail of u mag komen of op de wachtlijst staat.

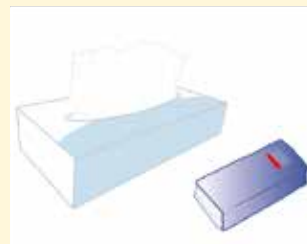
Corona nog niet voorbij

Voor jouw en onze veiligheid geven we elkaar even geen hand

Was je handen een paar keer per dag

Gebruik papieren zakdoekjes (éénmalig) bij niezen en hoesten

of nies en hoest in je elleboog